VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 42 Vol LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, huhtik. 11 p. — Tuesday, Apr. 11, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917 50 1967

1917–1967

Itsenäinen Suomi

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Maidon hinta nousee ensi vappuna

Farmareille luvataan tilanteen helpottamiseksi vajaa sentin korotus; meijerit voivat nostaa 2–3 senttiä hintaansa

Toronto. — Maakuntahallitusta lähellä olevat piirit selittivät maanantaina, että maidon vähittäishinta kohoaa toukokuun ensimmäisenä päivänä Ontariossa kaksi tai ehkä kolme senttiä kvarttilta.

Saatujen tietojen mukaan Ontarion maitomarkkinalautakunta on antanut määräyksen tuottajille (farmareille) maksettavan hinnan korottamiseksi. Tämä hinnankorotus, ynnä meijerien lisäkorotus, tulee kuluttajaväen maksettavaksi.

Maidon vähittäishinnat vaihtelevat nykyään paljon. "Homogenized" kokomaidon hinta on 24 senttiä kvartti maitokaupoissa ja 29 senttiä kotiin ajettuna. Kaksiprosenttinen maito on kahta senttiä halvempaa. Kummatun maidon hinta on maitokaupoissa 22 senttiä ja kotiin ajettuna 25 senttiä.

Toukokuun 1 päivästä lukien meijerien tulee maksaa farmareille 35 sentin korotuksen sadasta paunasta maitoa, eli $6.10 sadasta paunasta nykyisen $5.75 asemesta. Kun sadassa paunassa maitoa on noin 40 kvarttia, niin farmarien saama korotus on vain vajaa sentti kvarttilta.

Nyt tulevan korotuksen jälkeen farmarit saavat korkeintaan vajaan 13 senttiä maitokvarttilta, mistä kuluttajat maksavat kotiin ajettuna yli kaksinkertaisen hinnan, eli 31 senttiä, jos vähittäishintaa korotetaan kahdella sentillä.

Aikaisemmin farmareille myönnetyn maidon hinnan korotuksien yhteydessä meijerit ovat lisänneet kuluttajien maksettavaksi toisen samanmoisen summan. Tämän perusteella on hallituspiireistä annettu tietää, että samalla kun 3 sentin korotusta pidetään liian suurena, kuluttajien maksettavaksi hyväksytään kahden sentin korotus.

Maidon markettilautakunnan liikkeenhoitaja Lorne Hurd sanoi edustamansa lautakunnan katsovan, että meijerien pitäisi tyytyä 2 sentin hinnankorotukseen, mikä on korkein mahdollinen tällä kertaa, jos ei mielitä tuhota farmarien tulojen lisääntymismahdollisuutta, kuten hän selitti.

Mr. Hurd sanoi, että jos meijerit vaativat huhtik. 17 pnä järjestettävissä neuvotteluissa suurempaa kuin 2 sentin hinnankorotusta itselleen, silloin myönnetään farmareille pienempi kuin 35 sentin hinnankorotusta sataa paunaa kohti.

Kuolemansyyntutkija ei anna periksi

Toronto. — Suur-Toronton pääkuolemansyyntutkija tri Morton Shulman erotettiin toimestaan viime perjantaina, mutta se ei lopettanut kiistaa hänen ja maakuntahallituksen kuolemansyyntutkijan H. D. Cotnamin väliltä.

Riita sai alkunsa Työläisten tapaturmavakuutussairaalan tulipalon yhteydessä henkensä menettäneen Francesco Gaultierin kuolemansyyn tutkimuksesta.

Tri Shulman julisti asiallisesti puhuen, että ainoastaan hänen virastonsa voi perusteellisen tutkimuksen asiasta suorittaa, ja niin hän kieltäytyi jättämästä asiaa maakunnallisten kuolemansyyntutkijain käsiteltäväksi.

Tästä "niskottelusta" sydämistyneenä maakunnan prokuraattori Arthur Wishart erotti tri Shulmanin toimestaan.

Tri Shulman kieltäytyi kuitenkin maanantaiaamuna lähtemästä pois virastoon selittäen, että erottamispäätös on voimassa vasta sitten kun hän saa maakunnallisen kuvernöörin allekirjoituksella vahvistetun erotuspäätöksen.

Viikon vaihteessa tiedoitettiin myös, että NDP:n Ontarion johtaja Donald MacDonald ja myös liberaalipuolueen johtaja Robert Nixon ovat kosiskelleet tri Shumania puolueittensa ehdokkaaksi tulevissa maakuntavaaleissa.

Antaen ymmärtää, että hän voi antautua poliittiseen toimintaan, tri Shulmanin kerrotaan kuitenkin sanoneen, että hän ei ole vielä lopullista ratkaisua tehnyt.

Brysselissä lensi myös protesti-jauhopusseja

Bryssel. — USA:n varapresidentti Hubert Humphrey pelastui sunnuntaisessa seppeleenlaskutilaisuudessa kananmuna-, tomaatti- ja jauhopussipommituksesta ja ryhtyi pian sen jälkeen laatimaan matkaraporttia presidentti Lyndon B. Johnsonille.

Kohdattuaan Vietnamin rauhaa vaatineita ja Yhdysvaltain sotapolitiikkaa tuominneita mielenosoituksia Roomassa, Florencessa, Bonnissa, Pariisissa ja Brysselissä, varapresidentti Humphrey tuli maanantaina lentoteitse takaisin Yhdysvaltoihin esittääkseen raporttinsa presidentille.

Kotiin saavuttuaan mr. Humphrey voi ehkä suositella, että presidentti Johnsonin tulisi suorittaa samanlainen Euroopan matka. Hänen sanotaan uskovan, että henkilökohtaisten yhteyksien avulla voidaan käsitellä asioita paremmin kuin lähetystöjen välityksellä.

Mielenosoituksista sekä jauhopussi- ja tomaattisateesta huolimatta, mitkä saivat suurta huomiota eurooppalaisten lehtien palstoilla, mr. Humphreyn sanotaan katsovan, että Euroopan matka onnistui odotettua paremmin.

Varapresidentin autokaravaani joutui Brysselissä sunnuntaina tomaatti-, kananmuna- ja jauhopussisateeseen mr. Humphreyn viedessä seppeleen Tuntemattoman sotilaan haudalle. Salaisen poliisin edustaja ja varapresidentin loistoauto tahraantuivat tästä "pommituksesta" jonka aikana mielenosoittajat huutelivat: "Humphrey, murhaaja".

Yhdysvaltain virkailijain sanotaan suuttuneen Pariisissa silminnäkijäin kertomuksista, että ranskalaispoliisit käänsivät selkänsä tapahtumapaikkaa kohti kun mielenosoittajat kävivät kahden amerikkalaisen m e r i jalkaväkisotilaan kimppuun.

Sotarikollisuustribunaali kokoontuu Pariisissa 26 pnä

Pariisi. — Ranskalainen kirjailija ja filosofi, aktiivisena rauhanpuolustajana tunnettu pasifisti Jean-Paul Sartre tiedoitti maanantaina, että tunnetun brittiläisen filosofin Bertrand Russellin Vietnamin sodan johdosta järjestämä kansainvälinen sotarikostribunaali aloittaa työskentelynsä Pariisissa huhtik. 26 pnä.

Sartren antaman tiedotuksen mukaan tämä tribunaali tulee pitämään istuntonsa Hotel Continentalissa, Parisin sydämessä. Se tulee käsittelemään kahta peruskysymystä:

1. Ovatko Yhdysvallat, Australia, Uusi Seelanti ja Etelä-Korea syyllistyneet Kansainvälisten lakien perusteella hyökkäykseen?

2. Onko suoritettu pommituksia yksinomaan siviilikohteita, kuten sairaaloita, kouluja ja patoja vastaan ja missä määrin on sellaista pommitusta tapahtunut?

Tribunaali tulee käsittelemään yksityistodistajain lausuntoja sekä Vietnamissa ja Kambodshassa vierailleitten lakimies-, lääkäri- ja muiden spesialistiryhmien yhteisesityksiä.

Päätös siitä, että tribunaalin kuulusteluja pääsee seuraamaan vain kutsuvieraat, on tehty sen vuoksi kun Ranskan hallitus antoi maaliskuun 24 pnä määräyksen, ettei tribunaali saa järjestää yleisiä kokouksia.

Toisen maailmansodan aikana oli Saksan miehitysvoimien päämaja Hotel Continentalissa, mikä on vain muutaman katuneliön päässä Yhdysvaltain nykyisestä suurlähetystöstä. Nobelin palkinnon saaneen Russellin alkuperäisenä tarkoituksena oli vetää presidentti Johnson ja Yhdysvaltain muita viranomaisia vastaamaan rikoksistaan.

STARR JÄÄDYTTÄISI HINNAT JA PALKAT

Toronto. — Konservatiivipuolueen kansallisen johtajan manttelia tavoitteleva Michael Starr esitti täkäläisessä puoluekokouksessa lauantaina vaatimuksen, että hallituksen tulisi inflaation vastustamisen nimissä jäädyttää hinnat ja palkat.

Pian tämän jälkeen hän esitti käsityskannan, että tuloverot olisi kokonaan poistettava.

Starr ehdottaa, että tuloveron tilalle tulisi liikevero, mikä koskisi kaikkia muita tavarayksikköjä, mutta ei ruoka- ja vaatetavaroita.

Mr. Starrin käsityskannan mukaan tulovero ei edusta kaikkein parasta verotusmenetelmää, sillä ainoastaan työläiset joutuvat maksamaan tuloveroa kaikista tuloistaan. Ne, jotka saavat tulonsa muilla tavoin, välttävät tuloverojen täydellistä maksua.

Starrin hinta- ja palkkajäädytysehdotus nostatti heti vastalauseita. Ontarion lainlaatijakunnan jäsen George Peck (C. Scarboro East) sanoi puolestaan: "Minä en voi ymmärtää miten yksityisyritteliäisyyteen perustuvaa yhteiskuntaa tukevan puolueen johtajan ehdokkuutta tavoitteleva henkilö voi suositella sosialistioppiin perustuvaan palkka- ja hintajäädytystä?"

Starr vastasi, että sosialistit tulevat vastustamaan hänen ehdotustaan, sillä he kannattavat vain hintojen, eikä lainkaan palkkojen jäädyttämistä.

Tilaisuudessa puhuivat myös puoluejohtajan titteliä tavoittelevat, entinen oikeusministeri David Fulton ja entinen kauppaministeri George Hees.

ANKKA LENSI MUTTA AMMUTTIIN PIAN ALAS

Berliini. — Oikeusviranomaiset tiedoittivat perjantaina, että he eivät ole löytäneet mitään todistusainehistoa "salavehkeilystä USA:n varapresidentti Hubert Humphreyn murhaamiseksi". He vapauttivat 8 opiskelijaa, jotka pidätettiin kaksi päivää aikaisemmin sen väitöksen perusteella, että he olivat salavehkeilleet mr. Humphreyn tappamiseksi.

Oikeusministeriön eräs puhemies ilmoitti perjantaina, että tutkimuksia jatketaan vasemmistolaisradikaaliseksi ryhmäksi sanotun Kauhu kommuunin (Horror Commune) toiminnasta. Pidätettyjen opiskelijoiden väitetään kuuluneen mainittuun järjestöön. Mitään syytöksiä ei ole kuitenkaan nostettu näitä opiskelijoita vastaan.

Kaupungin hallinto ja Berliinin lehdistö esittivät pahoitteluja siitä kun poliisit väittivät keskiviikkona varapresidentti Humpreyn kaupunkiin saavuttua, että "vasemmistolaisnuoret" olivat vehkeilleet mr. Humphreyn murhaamiseksi.

Tämä poliisien väitös yhdisti Länsi-Berliinin Dallasiin mitä valitettavammalla tavalla, sanoivat viranomaiset tunnustettuaan, ettei mitään todisteita oli saatu poliisien väitöksen tueksi.

Opiskelijat ja heidän lakimiehensä Horst Mahler selittivät, että heidän tarkoituksenaan oli järjestää mielenosoituksia mr. Humphreyta vastaan hollantilaisten esimerkkiä seuraten. Heidän tarkoituksenaan oli, selittivät opiskelijat, heittää savupommeja, sekä jauhoilla täytettyjä muovipusseja varapresidenttiä kohti torstaisessa paraatissa.

Mrs. Dagrun Enzenberger, joka oli yksi kahdeksasta pidätetystä opiskelijasta, jotka nyt vapautettiin mitään syytettä nostamatta, sanoi puolestaan, ettei heidän mielenosoituksellaan ollut mitään tekemistä Vietnamin sodan kanssa. "Tarkoituksemme oli vain osoittaa mr. Humphreylle, ettei hänellä ole mitään todellisia yhteyksiä Saksan tavalliseen kansaan."

Mrs. Enzensbergerin sanotaan olevan Kiinan kommunistijohtajaa, Mao The-tungia ihailevan "Kauhu kommuunin (Horror Commune) nimellä tunnettavan ryhmän johtajan.

VIIME TIEDOT

Washington. — Yhdysvaltain hallitus lähetti maanantaina Ranskalle virallisen protestin siitä kun varapresidentti Hubert Humphreya ja hänen edustamaansa sotapolitiikkaa vastaan Pariisissa järjestetyssä mielenosoituksessa väitetään poltetun Yhdysvaltain tähtilippu ja pahoinpidellyn kahta yhdysvaltalaista merijalkaväen sotilasta.

New York. — Amerikan televisio- ja radiotaiteilijain yhdistykseen kuuluvien kuuluttajien ja uutiskommentaattorien 13 päiväinen lakko kolmea amerikkalaista televisio- ja radioverkostoa vastaan päättyi maanantaina puolisen aikana allekirjoitetun sopimuksen perusteella. Sopimuksen yksityiskohtia ei ole vielä julkaistu. Riidan aiheena oli kuuluttajien palkat ja mainostulot.

Toronto. — Ontarion pääministeri John Robarts tiedoitti lainlaatijakunnan istunnossa maanantaina, että Toronton kuolemansyyntutkijaviraston johtajan toimesta erotetun tri Morton Shulmanin esittämistä syytöksistä maakuntahallitusta ja erikoisesti sen kuolemansyyntutkijaviranomaisia vastaan suoritetaan lainopillinen tutkimus.

Pariisi. — Täällä lauantaina julkaistujen tietojen mukaan Ranskan presidentti Charles de Gaulle purjehtii ranskalaisella risteilijällä St. Lawrence joelle heinäkuun 24 pnä ja vierailee ensiksi Quebecin kaupungissa ja vasta sitten Montrealissa ja Ottawassa. Tätä aikajärjestystä pidetään vissceissä canadalaispiireissä merkkinä siitä, että kenraali de Gaullen mielestä Canadan ranskalaisia edustaa ensitilalla Quebecin kaupunki, eikä Ottawa.

Lupaa ehdollista pommitustaukoa

Washington. — USA tiedoitti viikon vaihteessa, että se lopettaa Pohjois-Vietnamin pommituksen Buddban syntymäpäiväksi (toukok. 23 p.) ehdotetun tauon ajaksi, lisäten samalla, että pommitus aloitetaan uudelleen jos Pohjois-Vietnamista kuljetetaan suuressa mittakaavassa tarvikkeita Etelä-Vietnamiin.

Suurpääoman presidenttiehdokas KOP:n pääjohtaja M. Virkkunen?

Helsinki. — (KU). — Suomalaisen suurpääoman näkyvimpiin hahmoihin kuuluva Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja Matti Virkkunen on perjantaisten kokoomuslehtien mukaan kokoomuksen presidenttiehdokas. Puoluehallituksen suositus esitetään tämän kuun puolivälissä Tampereella kokoontuvalle kokoomuksen puoluekokoukselle. "20 perheen" vaikutusvaltaisen jäsenen ryhtyminen presidentinvaalitaisteluun tietää samalla suurpääoman heittäytymistä polittiseen taisteluun välittömämmin kuin ker taakaan sotien jälkeen.

Kokoomus oli pyytänyt presidenttiehdokkaaksi tiettävästi useita politikkoja ja kulttuurielämän henkilöitä, jotka kuitenkin kieltäytyivät kunniasta. Ehdokaskandidaattina mainittiin välillä myös kansanedustaja Juha Rihtniemi. Hänet kuitenkin lienee punnittu liian kevyeksi mieheksi vaalitaisteluun, jossa on kyseessä niin sisäkuin ulkopoliittisenkin suunnan muutosyritys.

KOP:n pääjohtaja Matti Virkkusella (58) on keskeinen asema Suomen "20 perheen" omistus- ja sukulaissuhteiden muodostamassa hämähäkinseitissä. KOP ja sen pääjohtajan langon, vuorineuvos Paavo Honkajuuren johtama Suomen suurin teollisuusyritys Rauma-Repola muodostavat toisen Suomen vahvimmista f i n a n s s i ryhmistä KOP:n hallinnassa on tällä hetkellä lisäksi ainakin Kajaani Yhtiö, Huhtamäki-yhtymä, lääketehdas Orion, vakuutusyhtiöt Pohjola ja Salama, sekä Kesko Oy. Myös Yhtyneiden Paperitehtaiden luisumisesta KOP:n holhoukseen on viime aikoina puhuttu.

Snellmanin suvusta polveutuvan Matti Virkkusen isä oli 1930-luvulla tunnettu kokoomuslainen poliitikko. Matti Virkkusen puoliso Eeva Honkajuuri puolestaan on KOP:n entisen pääjohtajan Mauri Honkajuuren tytär. Nykyisen KOP:n pääjohtajan appi tuli KOP:n pääjohtajaksi vuonna 1934 J. K. Paasikiven jälkeen, kun tämä ei ilmeisesti halunnut pankin tukevan Lapuanliikettä kyllin avokätisesti.

Kokoomuksen presidenttiehdokas on oman pääjohtajavirkansa ohella Rauma-Repolan hallintoneuvoston puheenjohtaja, Salaman hallintoneuvoston puheenjohtaja, Pohjolan johtokunnan varapuheenjohtaja, Suomen pankkiyhdistyksen, keskuskauppakamarin, kauppakorkeakoulun hallituksen, liikesivistysrahaston ja monien muiden yhtiöiden ja yhteisöjen puheenjohtaja tai hallituksen jäsen.

Lorne Greene kansallisnäyttelyyn

Toronto. — Bonanza-filmin tähtinäyttelijä Lorne Greene on yksi niistä kolmesta tähdestä, jotka tulevat esiintymään kansallisnäyttelyn Canadian National Exhibition) ohjelmatilaisuuksissa 1967.

Muut tähdet ovat: TV-ohjelmien isäntänä tunnettu Art Linkletter ja orkesterin johtaja Percy Faith. He kaikki ovat Canadassa syntyneitä tähtiä.

Bonn. — Länsisaksalainen sanomalehti Suddeutsihe Zeitung kirjoittaa Yhdysvaltojen jatkuvasti luovuttavan kemialliseen ja bakteorologiseen sodankäyntiin tarvittavia laitteita Saigonin hallituksen joukoille. Tämä koskee lehden mukaan lähinnä asetta, joka räjähtäessään levittää mikrobeja aiheuttaen ruoan myrkytymisen.

Kuorma-auto-kuljettajien työsulku käynnissä

Washington. — Eräs kuorma-autoilijain työnantajayhdistyksen puhemies sanoi sunnuntaina, että International Brothemood of Teamsters-union kanssa johtuneen työmaariidan takia on suurempien työnantajayhtiöiden työsulku 100 prosenttinen, ja että seuraava toimenpide kuuluu USAn hallitukselle.

Mutta vielä ei ole näkyvissä minkäänlaista hallituksen toimenpidettä tämän mahdollisuuksiltaan kaikkisitovan työsulun lopettamiseksi.

Gordon Knapp, joka on Trucking Employers Inc. yhdistyksen suhdannetyön johtaja sanoi, että hänen yhdistyksensä jäsenet ovat 100 prosenttisesti yhteistoiminnassa lauantaina puolenyön aikaan alkaneen työsulun suhteen. TEI-yhdistyksessä on osapuilleen 1,500 yhtiötä jäsenenä ja ne käsittelevät noin 65 pros. USAn kuorma-autokuljetuksesta. Palkka-asioista johtuvaan ristiriitaan kietoutuu noin 12,000 yhtiön 450,000 työläistä. Heidän tuntipalkkansa vaihtelevat $3.25:stä viiteen dollariin tunnilta.

Kun työnantajain yhdistys ilmoitti puolustautuvasta työsulusta Teamsters-union siellä täällä aloittamia lakkoja vastaan, kuten se sanoi, niin union eräs puhemies huomautti, että työsulun tarkoituksena on aikaansaada Taft-Hartley-lain alainen estetuomio, joka säätäisi normaaliseen toimintaan palaamisen 80-päiväiseksi "jäähdytysajaksi".

APOLLO 1 RAKENTEESSA JA MYÖS LAITTEISSA OLI PALJON VIKOJA

Kahdeksan viikkoa kestäneen tutkimuksen jälkeen ehdotetaan parempia suoja- ja pakomenetelmiä

Cape Kennedy. — Apollo 1 tulipaloa tutkinut elin julkaisi sunnuntaina 3,000 sanaa käsittävän raportin, missä arvostellaan ankarasti laitoksen hallintoa ja valmistajia sekä esitetään arvelu, että särkynyt tai murtunut sähköjohtolanka aiheutti mainitun palon.

Raportissa arvostellaan terävästi Apollo 1 valmistajia huonoista hallintomenetelmistä ja siitä, ettei ole riittävästi huomioitu astronauttien turvallisuuskysymystä.

Kahdeksanmiehinen lautakunta tutki 8 viikkoa tammikuun 27 päivänä tapahtunutta tulipaloa. Nyt julkaistussa raportissa sanotaan tutkimuksen perusteella löydetyn "useita rakenne-, tuotanto-, insinööri- ja laatukontrollivikoja", joihin raportin mukaan syyllistyneiksi mainitaan Kansallinen avaruushallinto (National Aeronautic and Space Administration) ja teollisuusyhtiöt eli urakoitsijat.

Myös mainitaan huonosta työn laadusta.

Apollo 1 äkkiä syttyneessä ja ilmiliekkiin leimahtaneessa tulipalossa kuoli everstiluutnantti Virgil Grissom, everstiluutnantti Edward White ja Lt. Cmdr. Roger Chaffee Kaksi edellämainittua oli veteraani-avaruuslentäjiä, Chaffee ensikertalainen.

Tutkijalautakunta sanoo, että Apollo-ryhmä jätti huomioonottamatta sen, jotta "kokeilut oli suoritettava erittäin vaarallisissa olosuhteissa" ja sen johdosta ei oltu järjestetty hätätilanteen varalle tulensammutus- eikä pakolaitteita.

Komitean toimesta esitetään vastaisuuden varalle useita uusia varotoimenpiteitä sisältyen niihin nopeasti toimivat pakolaitteet, tulenaran aineen käytön vähentäminen sekä sähkö- ja yhteyslaitteiden parantaminen.

Samalla todetaan, että tulipalon aiheuttamien suurien tuhojen vuoksi on mahdotonta aivan tarkasti määritellä mikä tulipalon sytytti.

Todennäköisimpänä tulen aiheuttajana komitea pitää kuitenkin jotakin sähkövikaa, esim. lyhytsulkua komentaja Grissomin istuimen alla olleissa sähköjohdoissa.

MIES HENGILTÄ REV. KINGIN MURHAAMISEKSI

Natchez, Miss. — Valko- ja mustaihoisista muodostetulle valamiehistölle kerrottiin täällä viikon lopulla, että eräs iäkäs neekeri murhattiin, kuten väitettiin, sen vuoksi, että se viekoittelisi tri Martin Luther Kingin tänne murhasuunnitelman uhriksi.

Tämän dramaattisen todistajalausunnon esitti Adams countryn sheriffi oikeusistunnon suorittaessa viidettä päivää kuulusteluja 57-vuotiaan James L. Jonesin murhasyytöksestä.

Jones on yksi niistä kolmesta miehestä, joita syytetään iäkkään neekerin, Ben Chester Whiten murhasta. Mr. Whiten kuulanreikien lävistämä ruumis löydettiin viime kesäkuussa eräästä pienestä purosta muutaman mailin päässä Natchezissa. Toisia syytettyjä, Ernest Avantsia ja Claude Fulleria, ei ole vielä vedetty oikeuden kuulusteltavaksi, eikä heidän asiansa oikeuskäsittelyn päivämäärää ole vielä määritelty.

Epäamerikkalaista toimintaa tutkivan edustajahuoneen komitean eräässä istunnossa sanottiin viime vuonna, että kummatkin viimeksimainitut miehet ovat Ku Klux Klanin jäseniä.

Sheriffi Anders sanoi perjantaisessa oikeuskuulustelussa, että Jones on tehnyt neljä tunnustusta ja sanonut siinä yhteydessä, että varsinainen murhatyö tehtiin Fullerin ja Avantsin toimesta.

Yhdessä tunnustuslausunnossa Jones kertoo Fullerin sanoneen hänelle, että White murhattiin yritettäessä kiinnittää yleisön mielipide pois James Meredithin marssista viime vuonna, ja siksi, että Rev. Martin Luther King tulisi Natcheziin, missä hänet voitaisiin murhata.

Fullerin kerrotaan myös sanoneen, että hän "oli saanut ylemmiltä määräyksen Whiten tappamiseksi."

Noin 65-vuotias Whiten murhattiin kesäkuun 10 pnä 1966 pian sen jälkeen kun Meredithia haavoitettiin Memphista, Tenn. Jacksoniin järjestetyn marssin alkutaipaleella. Rev. King ja muut kansalaisvapauksien puolesta toimivat johtohenkilöt ottivat Meredithin paikan sen jälkeen kun sala-ampuja haavoitti häntä.

VAPAUS (LIBERTY) INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
E. OR W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Rakkauden vuoksi

Kuten lehtemme uutispuolella viime torstaina kerrottiin, Nobelin rauhanpalkinnon saanut Rev. Martin Luther King, joka tunnetaan parhaiten Yhdysvaltain neekeriväestön ja yleensä USA:n kansalaisvapauksien puolustajana, esitti viikko sitten New Yorkissa pitämänsä puheen yhteydessä vakaumuksellisen mielipiteensä siitä, että Yhdysvallat on Vietnam-seikkailussa ollut alusta alkaen väärässä.

Tuomiten maansa hyökkäyssodan pientä Vietnamin kansaa vastaan ja verrattuaan Yhdysvaltain uusien aseiden kokeilua Vietnamissa Saksan natsien "lääketieteellisiin kidutuskokeiluihin" keskitysleirillään, Rev. King esitti viisi kohtaa käsittävän ohjelmansa Vietnamin ongelman rauhanomaista ratkaisua varten:

— Pohjois- ja Etelä-Vietnamin pommituksen lopettaminen.

— Yksipuolinen julistus ampumisen lopettamiseksi toivossa, että siten kehittyy tilanne neuvottelujen aloittamiseksi.

— Hetikohtaiset toimenpiteet toisten taistelualueiden kehittämisen estämiseksi Kaakkois-Aasiassa, rajoittamalla Yhdysvaltain sotilasvoimien keskitystä Thaimaassa ja sekaantumista Laosin asioihin.

— Hyväksyttävä se tosiasia, että Kansallinen vapautusrintama nauttii huomattavaa kannatusta Etelä-Vietnamin väestön merkittävän osan keskuudessa, ja että sen (vapautusrintaman) on vietävä merkittävää osaa neuvoteltaessa Vietnamin tulevasta hallituksesta.

— Määriteltävä päivämäärä mihin mennessä Yhdysvallat vie sotajoukkonsa Vietnamista pois v. 1954 allekirjoitetun Geneven sopimuksen puitteissa.

Vaikka Rev. King arvostelikin poikkeuksellisen ankarasti — hänen puheensa ovat tavallisesti pehmeän sävyisiä — Yhdysvaltain hyökkäysohjelmaa, ja vaikka pikasilmäys hänen rauhanohjelmaansa voisi ehkä oikeuttaa häntä vastaan epäilemättä esitettävät parjaukset "vihollisen moraalisesta auttamisesta", niin tosiasia kuitenkin on, että Rev. Kingin puhe, ja rauhanohjelma heijastaa tietoisen ja vastuuntuntoisen kirkonmiehen huolestuneisuutta rakastamansa maan synnillisistä harha-askeleista. Tosiasiassa hän sanoi itsekin, että hänen esittämänsä arvostelunsa perusteella ei ole "viha" vaan "rakkaus".

Hän perusteli New Yorkin puheessa kantaansa ja rauhanvaatimustaan mm. seuraavasti:

"Tosiasiassa Suuren yhteiskunnan toiveitten tilalle on tullut Vietnamin pelko ja pettymys.

Se turvallisuus, mitä sanomme etsivämme ulkomaisista seikkailuista, menetetään rappeutuvissa kaupungeissamme. Vietnamiin pudotetut pommit räjähtävät kotona: ne tuhoavat unelmia ja säädyllisen Amerikan mahdollisuudet . . .

Köyhyys, kaupunkien ongelmat ja sosiaalinen edistys jätetään huomioonottamatta kun sodan tykeistä tulee kansallinen pakkomielle.

Kun vaakalaudalla ei ole meidän (kansallinen) turvallisuutemme, vaan kyseenalaiset ja epämääräiset sitoumukset, mitkä on annettu taantumuksellisille hallituksille, arvot rappeutuvat typeriksi ja lapsuuskauden iskulauseiksi.

On arvioitu, että me käytämme $322,000 jokaisen vihollisen tappamiseksi samalla kun me käytämme ns. köyhyysvastaiseen sotaan Amerikassa vain $53 jokaista "köyhäksi luokiteltua" kansalaista kohti — ja suuri osa siitä $53 erästä menee palkanmaksuksi niille, jotka eivät ole köyhiä.

Me olemme eskaloineet sodankäyntiä Vietnamissa ja de-eskaloineet (pienentäneet) pikkukahakoitamme köyhyyttä vastaan. Mielikuvituksellemme on taisteluhaasteena ajatus, minkälaiseksi voisimme elämämme muuttaa, jos lopettaisimme (ihmisten) tappamisen . . .

Pöyhkeillen meistä tuntuu, että me voimme opettaa kaikkia toisia kansoja, ja että me emme voi mitään oppia muilta. Toisinaan meillä on ylimielinen tunne siitä, että meillä on jokin jumalallinen, messiaaninen tehtävä toimia koko maailman poliisina.

Me olemme ylimielisiä kun emme anna nuorten kansojen mennä samojen kasvukipujen, kuohumiskausien ja vallankumouksien läpi, mitkä ovat luonteenomaisia meidän omassa historiassamme . . .

Me aseistamme neekerisotilaita tappamaan ulkomaisille taistelutantereille, mutta tarjoamme hyvin vähän suojelusta heidän sukulaisilleen pahoinpitelyä ja tappamista vastaan seitsemässä eteläisessä osavaltiossa.

Elämänkokemusten negatiivisella alalla neekereillä on kaksiosainen asema. Vietnamin taistelujoukoissa on (vuoden 1967 alusta alkaen) kaksi kertaa enemmän neekereitä kuin valkoihoisia ja heitä kaatuu suhteellisesti kaksi kertaa enemmän (20.6 %) mikä on heidän osuutensa koko kansasta.

Kaikki tämä paljastaa, että meidän maamme ei ole vielä käyttänyt suuria voimavarojaan lopettaakseen pitkän köyhyyden, rotusyrjinnän ja epäinhimillisyyden yön . . .

Meidän pöyhkeytemme voi muodostua perikadoksemme. Se voi vetää esiripun alas meidän kansallisdraamassamme. Suurmaa on loppulta armelias maa . . .

Sallikaa minun sanoa lapuksi, että minä vastustan Vietnamin sotaa siksi kun minä rakastan Amerikkaa.

Minä en puhu sitä (sotaa) vastaan vihasta, vaan siksi kun sydämessäni on huolta ja surua, ja ennenkaikkea siksi kun haluan intohimoisesti nähdä, että meidän rakastettu maamme olisi koko maailman edessä esimerkkinä muille.

Minä puhun tätä sotaa vastaan siksi kun olen pettynyt Amerikasta. Ei voi olla sen suurempaa pettymystä kuin havainto, ettei ole suurta rakkautta.

Meidän täytyy työskennellä herkeämättä nostaaksemme tämän maan, jota rakastamme, korkeammalle, uudelle armeliaisuuden tasolle, suuremman inhimillisyyden tulkitsijaksi . . ."

Mitä tähän lisätään se olisi pahasta.

AUSTRALIAN SIIRTOLAISIA PAKOITETAAN SOTIMAAN VIETNAMISSA

Australian hallitus on julistanut kutsunnan armeijaan nuorille ulkomaalaisille, jotka ovat saapuneet sinne etsimään jonkinlaista "luvattua maata", josta he toivovat löytävänsä turvan työttömyydeltä, pulakaudelta ja sodan vaaralta". Aikanaan vastauksena Canberran hallituksen kehotukseen maahan muutti yli 2 miljoonaa eurooppalaista.

Vuonna 1964 Australia sekaantui amerikkalaisten likaiseen sotaan Vietnamissa. Kun siirtolaiset lausuivat julki huolestumisensa, että heidän poikansa voivat joutua tähän sotaan, hallitus ilmoitti, että tällainen toimenpide olisi vastoin kansainvälistä oikeutta ja vakuutti, ettei siirtolaisia kutsuta asepalvelukseen.

William Mcmahon, joka toimi silloin työministerinä, vakuutti: "Kansainvälisten sääntöjen mukaan ulkomaalaisia ei saa kutsua sotapalvelukseen . . . Me tarvitsemme siirtolaisia emmekä aio riitaantua niiden maiden hallitusten kanssa, joista he saapuvat." Entinen pääministeri Robert Menzies vakuutti myös ettei siirtolaisia kutsuta sotapalvelukseen, vaikka Australiassa julistettiin sotilaallinen valmius.

Kuitenkin viime vuoden alussa Holtin hallitus luopui kaikista näistä vakuutteluista ja ryhtyi mobilisoimaan nuoria siirtolaisia sotapalvelukseen huolimatta monien Euroopan valtioiden jyrkistä vastalauseista.

Edistyksellisten kreikkalaisten siirtokunnan edustaja Zangalis sanoi: "Pakottamalla meidät väkivalloin armeijaan Holtin hallitus antoi kovan iskun emigranteille, heidän rauhanpyrkimyksilleen . . . Toiveemme ja unelmamme on kavallettu".

Nyt on Sydneyssä, Melbournessa, Adelaidessa ja monissa muissa australialaisissa suurkaupungeissa organisoitu toimikunta taistelemaan kutsuntaa vastaan. Siirtolaiset sanovat, että he ovat valmiit puolustamaan Australiaa, mutta eivät halua osallistua amerikkalaiseen sotaseikkailuun Etelä-Vietnamissa. He järjestävät kansalaiskokouksia, keräävät nimikirjoituksia Holtin hallitukselle osoitettuihin anomuksiin ja julistuksiin ja jotkut lähtevät Australiasta takaisin kotiseuduilleen, kuten englantilainen Des Pugh.

— Emme antaneet elämää lapsillemme siksi, että he tappaisivat tai tulisivat tapetuiksi sodassa, joka olisi ehdottomasti lopetettava, sanoi hän ennen paluumatkaa Lontooseen. — On vaikea lähteä tutuksi käyneeltä seudulta, mutta se on parempi kuin saada kuolinviesti lapsistaan.

Kun kävi ilmi, että Australian hallitus aikoo Pentagonin mieliksi lähettää siirtolaisia Vietnamiin, on vuoden 1966 alkuun mennessä maasta lähtenyt 11.3 pros. siirtolaisista. Viime vuodelta ei ole vielä näytettävissä tietoja, mutta pois muuttaneiden siirtolaisten määrän oletetaan kasvaneen.

Tämän johdosta monet monopolit alkavat huolestua, koska Australiaan saapuneet siirtolaiset muodostavat huomattavan osan niiden työvoimasta.

Esimerkiksi sellaisten suurmonopolien tehtailla kuin General Motors ja Broken Hill Property valtaosan työntekijöistä muodostavat siirtolaiset, jotka tekevät työtä vaikeissa oloissa pienellä palkalla.

Halvan siirtolaistyövoiman toivossa Holtin hallitus houkuttelee heitä maahan ja lupaa heille matkan 20 dollarilla mistä maasta hyvänsä, mikä on huomattavasti halvempi hinta kuin tavalliset matkakustannukset laivalla tai lentokoneella (lopun matkasta hallitus maksaa itse). Tämän johdosta Australiassa lasketaan nyt katkeraa pilaa: "Halukkailla on mahdollisuus päästä Vietnamiin Australian kautta vain 20 dollarilla!" — Robert Lockwood, australial. lehtimies.

Suomi-Seura 40 vuotta

Helsinki. — (Suomi-Seura). — Kaikkien ulkosuomalaisten yhdyssiteenä vanhassa kotimaassa oleva Suomi-Seura r.y. saavuttaa toukokuun alussa 40 vuoden iän. Siten myös ulkokansalaistoiminta nivoutuu kiinteästi Suomen itsenäisyyden 50-juhlavuoden juhlien ketjuun.

Jo kesäkuussa 1921 pitivät kesälomamatkalla vanhassa kotimaassa olleet amerikansuomalaiset yhteisen kokouksen, jossa todettiin, että Suomeen tarvittaisiin liitto toimimaan siirtolaistemme henkisenä sillanpääasemana. Erillistä yhdistystä tätä varten ei kuitenkaan vielä saatu aikaan, mutta järjestetty toiminta pääsi kuitenkin alkuun Suomalaisuuden Liiton yhteydessä toimivan ulkosuomalaisosaston puitteissa. Suomalaisuuden Liiton pääsihteerinä toimi siihen aikaan filosofian tohtori Rafael Engelberg, josta sittemmin tuli Suomen ulkokansalaistoiminnan "Grand Old Man".

Toukokuun 6. päivänä 1927 vihdoin perustettiin Suomi-Seura r.y. jatkamaan aloitettua työtä. Seuran toiminnanjohtajaksi siirtyi Rafael Engelberg, joten toiminta uuden seuran nimissä pääsi heti hyvään vauhtiin. Alkuvuosina tällä rintamalla oli toiminnassa kaksikin rinnakkaisjärjestöä, mutta myöhemmin ne yhtyivät, ja ulkosuomalaistoimintaa on kotimaassa sen jälkeen voitu hoitaa yhden voimakkaan järjestön avulla. Suomi-Seura on vuosien mittaan saanut tehdyksi paljon ulkokansalaistyötä. Se on lähettänyt edustajiansa ja muita puhujia vierailuille suomalaisten siirtolaisten pariin, se on ollut apuna järjestettäessä konserttimatkoja ja muuta kulttuurivaihtoa, se on julkaissut aikakauslehti Suomen Siltaa, se on pyynnöstä huolehtinut yksityisten suomalaisten siirtolaisten erilaisten asioiden hoitoa kotimaassa, se on ollut mukana lisäämässä siirtolaistemme kotimaanvierailuja ja järjestänyt myös sukulaisvierailumatkoja Suomesta uudella mantereella asuvien omaisten luokse, jne. Toiminnan tuloksellisuus näkyy myös jäsenmäärän kehityksessä. Vuonna 1960 jäsenmäärä oli alle tuhat, ja siitä lähtien on vallinnut jatkuva nousu, niin että viime vuodenvaihteessa jäsenmäärä oli jo noin 15,000 ja on tällä hetkellä ylittänyt jo 17,000.

Suomi-Seuran puheenjohtajana on vuodesta 1959 lähtien toiminut ministeri Rainer von Fieandt. Toiminnanjohtajana on tri Rafael Engelbergin jälkeen vuodesta 1959 lähtien ollut Tauri Aaltio.

Suomi-Seuran 40-vuotisjuhla järjestetään Helsingin yliopiston juhlasalissa lauantaina toukokuun 6. päivänä klo 14. Ohjelmassa on ministeri Rainer von Fiendtin tervehdyspuhe, professori Heikki Wariksen juhlaesitelmä, tervehdyksiä sekä musiikkiohjelmaa. Suomi-Seuran suojelija, Tasavallan presidentti Urho Kekkonen on luvannut kunnioittaa juhlatilaisuutta läsnäolollaan.

Etelä-Vietnamin uusi valtiosääntö; valta presidentille

Saigon. — Etelä-Vietnamin valtionpäämies kenraali Ngujen Van Thieu vahvisti lauantaina virallisesti nimikirjoituksellaan maan uuden valtiosäännön, jossa edellytetään siviilihallituksen perustamista kuuden kuukauden aikana.

Etelä-Vietnamin sotilasjohtajat hyväksyivät valtiosääntöluonnoksen muutoksitta. Valtiosäännön mukaan presidentin ja senaatin vaalit toimitetaan 1. syyskuuta ja edustajainhuoneen vaalit 1. lokakuuta. Senaattiin valitaan 30—60 jäsentä ja edustajainhuoneeseen 100—200 jäsentä. Äänioikeus on yleinen.

Uuteen valtiosääntöön perustuva hallitusjärjestelmä on selvästi presidentinvaltainen, joskaan presidentillä ei ole yhtä laajoja valtaoikeuksia kuin Yhdysvalloissa tai Ranskassa. Presidentti valitsee pääministerin ja nimittää hallituksen jäsenet pääministerin ehdotuksesta. Kahden kolmasosan ääntenenemmistöllä parlamentin jäsenet voivat pakottaa presidentin erottamaan hallituksen tai muuttamaan sen kokoonpanoa.

Presidentti nimittää mm. korkeimman oikeuden tuomarit parlamentin suostumuksella, ja hätätilan vallitessa hän voi julkaista poikkeuslakeja, jotka kansalliskokouksen on kuitenkin hyväksyttävä 12 päivän kuluessa.

Edustajahuoneen jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi. Puolet senaatin jäsenistä valitaan kolmeksi, toinen puoli kuudeksi vuodeksi.

Valtiosäännön mukaan kaikki kansalaiset ovat tasa-arvoisia lain edessä. On olemassa kuitenkin yksi poikkeus: valtiosääntö kieltää kommunismin ja sen levittämisen.

SUOMEN JA N-LIITON YHTEISTYÖ AINUTLAATUISTA MAAILMASSA

Moskova. — Suomen edistykselliset piirit edellyttävät täysin perustein, että nyt kun hallituksessa ovat edustettuna kaikki ne poliittiset voimat, jotka olivat mukana siinä hallituksessa, joka solmi vuonna 1948 ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen Neuvostoliiton kanssa, suomalais-neuvostoliittolaiset suhteet laajentuvat ja lujittuvat jatkuvasti kansojemme hyödyksi, kirjoittaa Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pää-äänenkannattaja Pravda ystävyyssopimuksen vuosipäivää käsittelevässä artikkelissa.

Samalla lehti toteaa kokoomuksen ja muiden rauhan ja ystävyyden hallituksen sisäpolitiikan ja nykyisen ulkopolitiikan oikeistolaisten vastustajien aktiivisoineen toimintaansa, mutta lisää, että niiden yritykset epäonnistuvat.

Artikkelissa, jonka on kirjoittanut lehden Helsingin-kirjeenvaihtaja Juli Jahontov, sanotaan mm.:

— Tänään Neuvostoliiton ja Suomen kansat viettävät merkkipäivää. Yhdeksäntoista vuotta sitten, huhtikuun 6 pnä 1948 maittemme välillä allekirjoitettiin ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimus. Tämä historiallinen asiakirja aloitti laadullisesti uuden vaiheen Suomen ja Neuvostoliiton suhteissa. Sopimuksesta on tullut perusta, johon nojautuen kehittyvät menestyksellisesti poliittinen, taloudellinen ja kulttuuriyhteistyö, hyvät ystävälliset naapurisuhteet, jotka nojautovat täydelliseen tasa-arvoon ja luottamukseen ja vastaavat Neuvostoliiton ja Suomen kansojen perusetuja.

Tänä vuonna juhlalla on erikoinen luonne. Neuvostoliiton kansoille tämä on neuvostovallan 50. vuosi ja Suomen kansalle itsenäisyyden 50. vuosi. Molempien juhlien välillä on suora erottamaton yhteys. Lokakuun suuri sosialistinen vallankumous, joka avasi uuden kauden inhmiskunnan historiassa, on esittänyt suurta osaa Venäjän ja Suomen kansojen kohtaloissa. Nimenomaan lokakuun vallankumous toi Suomen kansalle kansallisen itsenäisyyden.

Ja nyt monien vuosikymmenien kuluttua, joiden menestyksellisen päättymiseen on ollut niin suuri merkitys yhdeksäntoista vuotta sitten allekirjoitetulla sopimuksella, me voimme sanoa, että kansainvälisten suhteiden historia tuskin tuntee muita esimerkkejä siitä kuinka kaksi erilaista yhteiskuntajärjestelmän omaavaa maata niin hedelmällisesti ja menestyksellisesti kehittäisivät yhteistoimintansa.

Artikkelissa käsitellään Suomen ja Neuvostoliiton talouden ja kulttuuriyhteistyön kehitystä ja Suomen rauhan turvaamiseksi tekemiä aloitteita ja jatketaan:

— Vuoden 1948 sopimus, Suomen ja Neuvostoliiton välillä vallitsevat luottamuksen ja ystävyyden suhteet, ja maittemme rauhan politiikka ovat tärkeä seikka, joka edistää rauhan säilymistä ei ainoastaan Pohjois-Euroopassa, vaan koko maanosassakin. Sopimus säilyttää täysin tämän merkityksensä nykyisessä tilanteessakin, jolloin Länsi-Saksan revanshistit natsismin uuden nousun innoittamina pyrkivät käsiksi ydinaseisiin eivätkä ole luopuneet sodanjälkeisten rajojen tarkistamisvaatimuksesta.

Suomen edistykselliset voimat, sen väestön suuri enemmistö näkee Neuvostoliitossa uskollisen liittolaisen, turvallisuutensa ja valtionsa riippumattomuuden takeen. Tästä ovat usein puhuneet Suomen johtavat valtiolliset ja poliittiset toimihenkilöt.

Mutta olisi virhe luulla, ettei Suomessa ole nykyisen ulkopolitiikan linjan avoimia ja peitettyjä vastustajia. Viime aikoina ne ovat selvästi aktivisoituneet. Kokoomuspuolueen toimihenkilöt käyttävät eduskunnan puhujalavaakin tehdäkseen vihamielisiä hyökkäyksiä maan rauhantahtoista ulkopolitiikkaa linjaa vastaan, jota Suomen kansan enemmistö tukee.

Oikeistovoimat hyökkäilevät samaan aikaan Suomen nykyisen hallituksen sisäpolitiikkaakin vastaan. Hallitukseen kuuluvat kuten tunnettua myös Suomen kommunistisen puolueen ja Suomen kansan demokraattisen liiton edustajat. Viime vuoden toukokuussa tapahtuneesta hallituksen muodostamisesta lähtien taantumus on kuluttanut paljon voimia häiritäkseen sen työtä. Mutta kaikki sen yritykset epäonnistuvat.

ATOMIVOIMALASTA LUOVUTTIIN SUOMESSA

Helsinki. — Ydinvoimala-asiasta annettiin tiistaina huhtik. 4 p. seuraava virallinen tiedonanto:

Valtioneuvosto on yksimielisesti päättänyt, että atomivoimalaitoksen hankinnasta tehtyjen tarjousten pohjalla luovutaan.

Valtioneuvosto on erityisesti kiinnittänyt huomiota tällä alalla tapahtuvaan voimakkaaseen kehitykseen, joka on tullut ilmi tarjouskilpailunkin edistyessä ja jonka johdosta atomivoimalaitosten tekniilliset ominaisuudet ja taloudellisuus edelleen paranevat ja valmistuskokemusten lisääntyessä myös hintataso alenee. Päätöstä tehtäessä otettiin huomioon myös kauppa- ja teollisuuspoliittiset tekijät sekä työllisyyskysymys. Todettakoon, ettei Imatran Voima Oy tarjouksia pyytäessään ole sitoutunut hyväksymään mitään niistä.

— Valtioneuvoston päätös ei merkitse sitä, että atomivoimalahankkeista olisi kokonaan luovuttu mutta jonkin verran asian edistyminen tietenkin lykkääntyy, totesi tiistaina kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeri Leo Suonpää. — Kun atomivoimalan hankinnasta luovutaan tehtyjen tarjousten pohjalta, tulevat nyt harkinnan kohteiksi myös muut sähköenergian luottomuodot.

Ministeri Suonpää halusi kiinnittää huomiota eräiden porvarilehtien kirjoitteluun virallisista ja epävirallisista tarjousten tekijöistä. — Neuvostoliitto oli tarjouksen tekijänä mukana yhtä virallisesti kuin muutkin, sanoi Suonpää.

Julkisuudessa mainituista suurista lainatarjouksista huomautti ministeri Suonpää, että kyseessä olevan atomivoimalan tilaukseen liittyviä lainatarjouksia on tehnyt jokainen tarjouskilpailuun osallistunut. Mihinkään muihin tarkoituksiin ei mahdollisia lainoja voida käyttää.

— Eräät lehdet ovat puhuneet myös jonkun Suomessa käyneen länsisaksalaisen lainatarjouksista, mutta niistä ei valtioneuvostossa ole mitään tietoa. Ei näitä asioita ratkaista sanomalehtien kirjoitusten perusteella, lausui ministeri Suonpää.

Hallituksessa ei ole ollut puhetta siitä, koska asia mahdollisesti otettaisiin uudelleen esille, sanoi valtiovarainministeri Mauno Koivisto.

Sosialisointiesitys tehty Tampereella

Tampere. — Villayhtymä Oy:n Tampereen tehtaan (Klingendahl) työntekijät esittävät yhtiön saattamista valtionjohtoiseksi. Työntekijäin Tampereen kaupunginhallitukselle lähettämässä kirjelmässä paheksutaan tehtaan osittaista sulkemista, jonka seurauksena 200 työntekijää menettää työpaikkansa.

Tampereen kaupunginhallitus totesi maanantaina, etteivät kirjelmässä esitetyt ajatukset kuulu kaupungin toimivaltaan. Ne ovat koko maata käsittäviä ja mahdolliset toimenpiteet lähinnä valtiovallan asia.

PÄIVÄN PAKINA

KRUPPIN TARINA

Yllämainitusta aiheesta kirjoitti äskettäin nimimerkki "Pilkki" Helsingissä ilmestyvän Kansan Uutiset lehden pakinapalstalla seuraavaa:

156 vuotta sitten saksalainen teollisuusmies Friedrich Krupp perusti yhden miehen osakeyhtiön, josta hiilestä ja teräksestä alkaen kehittyi melkoisen nopeasti maailman suurin yksityinen varustelukonserni. Krupp-yhtymä löi itsensä varsinaisesti läpi ranskalais-saksalaisen sodan yhteydessä 1870—71. Tämän jälkeen siitä tuli sotaisen Saksan päävarustelukeskus. Keisarit ja kuninkaat polvistuivat Krupp-konsernin edessä. Siitä muodostui teutonien tykki- ja sotapolitiikan symboli. Keisari Wilhelm lausui ennen ensimmäistä maailmansotaa, että ulkomailla matkustaessaan hän oli ylpeydellä todennut, miten valtavaa kunnioitusta Kruppin nimi oli hankkinut Saksalle ja Hitler puolestaan julisti nuorisolle, että teidän täytyy olla yhtä kovia kuin Kruppin teräs.

Ei-saksalaisten korvissa Kruppin nimi vaikutti kuin kanuunanlaukaus. Ensimmäisen maailmansodan päätyttyä konsernin silloinen johtaja Gustav Krupp oli liittoutuneiden sotarikollislistalla ja konsernin tuotantolaitoksia vaadittiin purettaviksi. Kummastakaan ei tullut mitään. Päinvastoin Gustav Krupp, joka kuoli toisen maailmansodan aikana, oli myös Hitlerin suurin aseiden toimittaja. Hänen seuraajakseen tuli vielä aivan viime päiviin asti johtajana toiminut Alfried Krupp von Bohlen und Hallbach. Hän sai Nurnbergin sotarikostuomioistuimessa 12-vuotisen vankeustuomion, mistä hän istui muutaman vuoden. Liittoutuneet olivat myös sopineet, että Kruppin tuotantolaitokset hajotetaan joko myymällä muille tai purkamalla niitä. Konserni nousi kuitenkin kuin Ibis-lintu tuhkasta. Ja tällä hetkellä se on Länsi-Saksan 9. suurin teollisuuskonserni ja maailman suurin yksityisessä omistuksessa oleva yhtymä.

Kruppin toinen uudelleen nousu tapahtui pääasiassa amerikkalaisten suostumuksella ja avulla.. Näin varsinkin Kruppin päävaltuutetun Berthold Beitzin asetuttua konsernin liikeasioiden johtoon. Tällä hetkellä on Kruppilla 11 suurta teollisuuskompleksia ynnä yli 100 sisaryhtiötä 6 paikkakunnalla Länsi-Saksassa (Essen, Dusseldorf, Kiel, Hampuri ja Bremen). Työntekijöiden lukumäärä on tällä hetkellä noin 102,000. Sen tuotanto jakautui vuonna 1965 seuraavasti: hiili ja teräs 29 pros., koneteollisuus 37.1 pros., kauppatoimi 27.4 pros. ja muu 6.5 pros. Sen 5-jäsenisestä johtokunnasta kaksi, nimittäin Alfried Krupp ja Beitz, ratkaisevat keskenään kaikki tärkeimmät asiat. Kruppin asioista on päässyt vuotamaan tietoja julkisuuteen vain sen verran kuin herra Beitz suvaitsi antaa. Muuten sen sisäinen tuotantotoiminta ja vientipyrinnöt pysyivät perheomistuksen mystiikan piirissä. Se ei julkaissut edes tilinpäätöksiään.

Kaikki näytti menevän hyvin, vaikka Krupp ei vielä aseita valmistanutkaan. Jo kolme ja puoli vuotta sitten eräs englantilainen lehti välitti kuitenkin uutisen, jonka mukaan Kruppin ylle oli kertymässä synkkiä finanssipilviä. Kukaan ei kiinnittänyt siihen mitään huomiota. Viime syksynä sveitsiläiset pankit ("Vuorenpeikot") kieltäytyivät antamasta luottoa Kruppille ja totesivat, että jos Kruppin asema horjuu, niin jotain on mennyt vinoon koko Länsi-Saksan talouselämässä. Asiat rupesivatkin pyörimään nopealla vauhdilla kohti katastrofia.

Länsisaksalaisissa pankkipiireissä samoin kuin ulkomaisessa pankkimaailmassa selveni kuva nopeasti. Sen sijaan Kiesingerin hallitus sai tiedon Kruppin rahoitussuhteiden kaaostilanteesta vasta tammikuussa. Kun Krupp oli yksityinen perheyhtiö niin se ei voinut esiintyä julkisilla lainamarkkinoilla eikä liioin kerätä rahaa osakemarkkinoilla. Niinpä rahoitus tapahtui yksinomaan salaisilla luotonotoilla suoraan pankeilta. Vasta noin kuukausi sitten paljastui julkisuuteen, että Kruppille oli kertynyt kiinteäkorkoista lainapääomaa noin 5.3 miljardin D-markan arvosta, kun oma pääoma oli vain 1 miljardia D-markkaa. Lainoista oli useat lyhytaikaisia. Viime vuonna korkoja näistä lainoista oli maksettava 300 miljonaa D-markkaa, mikä on huikea korkosumma mille suuryhtymällä tahansa. Vuonna 1965 Krupp ilmoitti tuottaneensa voittoa 60 miljoonaa D-markkaa, kun sen sijaan viime vuosi osoitti 50 miljoonan D-markan tappiota. Jo viime vuoden joulukuussa 54 saksalaisen pankin muodostama vientiluottoyhtiö Aka ilmoitti, että se ei myönnä enää Kruppille uutta luotoa. Tämän jälkeen Alfried Krupp teki Canossan-matkan Bonniin josta Krupp-konserni sai luottotakeet 300 miljoonasta D-markasta. Pohjoisreinin-Westfalenin maakuntahallitus myönsi 150 miljoonan D-markan takuut, ja yksityiset pankitkin lupasivat myöntää Kruppille luottohelpotuksia ja ajan pidennystä vuoden 1968 alkuun asti 400 miljoonan D-markan arvosta.

Mutta tällä kaikella on ehtonsa. Jo kuluvan huhtikuun puolivälissä asetetaan Krupp-konsernin johtoon valtion, pankkien ja muiden suurvelkojien edustajista muodostettava neuvoa antava ja samalla määräävä elin, jonka luvatta konsernin puitteissa ei saada tehdä mitään tärkeitä ratkaisuja. Tämän elimen puheenjohtajaksi tulee Länsi-Saksan suurimman yksityisen pankin Deutsche Bankin johtaja Herman Abs. Ja ensi vuoden alusta Krupp on muutettava julkiseksi osakeyhtiöksi.

Pääsyynä Kruppin perheyhtymän romahdukseen on tehoton johto ja liian suuret vientisitoumukset näihin liittyvine pitkäaikaisine luottositoumuksineen ostajamaille. Kruppin sekasotkun selvittämisestä ei ole vielä avattu kuin pää. Paljon pahempaa on vielä odotettavissa. Jo nyt on kuitenkin selvää, että maailman suurimman perheyhtymän tarina on päättynyt. Kenen määräysvaltaan Krupp lopulta joutuu, on vielä arvailujen varassa. Mutta ilmeisesti suurpankit ovat astumassa Kruppin valtaistuimelle.

— Pilkki.

Urheilua

Suomi PM-kisojen paras saalistaja

Tukholma. — Viikko sitten tiistaina Tukholmassa päätyneet nyrkkeilyn PM-kisat merkitsivät Ruotsin romahtamista — ja vielä kotikehässään Norjan tasolle Pohjolan nyrkkeilyssä.

Suomi sen sijaan otti kisoista eniten mitaleja: viisi kultaa, kolme hopeaa ja kaksi pronssia. Tanska oli toiseksi paras maa ja se sai kolme kultaa, kolme hopeaa ja neljä pronssia. Ruotsi ja Norja olivat tasoissa: yksi mestaruus ja kaksi hopeaa. Pronssitiloja Ruotsilla oli seitsemän ja Norjalla, jolla ei ollut yhdessä sarjassa edustajaa, kuusi.

PALKINTOJÄRJESTYS:

51: 1) Jouko Lindbergh, Suomi, Jens-Erik Groth, Tanska, 3) Karl-Axel Palm, Ruotsi ja Fredrik Hagen, Norja.

54 kg: 1) Börje Karvonen, Suomi, 2) Kjell Fredriksson, Ruotsi, 3) Peter Christiansen, Tanska.

57 kg: 1) Kari Meronen, Suomi, 2) Nils-Dag Strömme, Norja 3) Jens Olssen, Tanska ja Hans Pincoffs, Ruotsi.

60 kg: Erik Paulsen, Norja, 2) Paavo Aho, Suomi, 3) Stig Andersson, Ruotsi ja Sven-Erik Paulsen Norja.

63,5 kg: 1) Mauri Ruonala, Suomi, 2) Knud Rasmussen, Tanska, 3) Kristian Ottosson, Ruotsi ja Ole Norgard, Norja.

67 kg: 1) Pertti Purhonen, Suomi 2) Jörgen Hansen, Tanska, 3) Björn Caspersen, Norja ja Jan Sandelius, Ruotsi.

71 kg: 1) Christian Larsen, Tanska, 2) Ilmo Lindqvist, Suomi, 3) Öisten Langback, Norja ja Lars Risberg, Ruotsi.

75 kg: 1) Tom Jensen, Tanska, 2) Kjell Nilsson, Norja, 3) Kjell Lindbélad, Ruotsi ja Kalevi Takala Suomi.

81 kg: 1) Ralf Jensen, Tanska, 2) Rolf Paulsson, Ruotsi, 3) Urho Harjula, Suomi ja Bengt Nielsen, Norja.

Raskassarja: 1) Kenneth Wilberg, Ruotsi, 2) Eero Ruokomäki, Suomi, 3) Leif Rasmussen, Tanska ja Svein Bernhoff, Norja.

33 maata on kutsuttu maailmankisoihin

Ensi kesäkuun 28—29 pnä Helsingin stadionilla pidettäviin viidensiin maailmankisoihin on kutsuttu edustajia 23 maasta.

Vastauksia ja varmistuksia ei vielä ole saatu muuta kuin Espanjasta, joka on alustavasti ilmoittanut lähettävänsä tänne olympiavalmennettavien renkaansa. Toivoa on kuitenkin myös huipuista, sillä HKV, kisojen järjestäjä, kuuluu Pohjolan yleisurheiluallianssiin, joka huolehtii kansainvälisten vieraitten kiertueesta kolmessa pohjoismaassa. Tähän allianssiin kuuluu Suomesta ainoastaan HKV, Tukholmassa on takana 12 seuran yhtymä ja Oslossa on mukana kolme seuraa.

Viime maailmankisoissa kaksi vuotta sitten sai arvokkaan kisojen parhaan urheilijan palkinnon Michael Jazy, joka on kutsuttu kisojen kunniavieraaksi luovuttamaan palkinto seuraajalleen.

Miesten lajien lisäksi on ohjelmassa suunniteltu nyt myös kaksi naisten lajia, 100 ja 800 metriä.

Tapio ja Hekkala PM-joukkueeseen

Sodankylä. — Suomen painiliitto on nimennyt seuraavan joukkueen 22. ja 23. huhtikuuta Nyköbingissä pidettäviin kr.roomalaisen painin Pohjoismaisiin mestaruuskilpailuihin:

Jarmo Kujanne, Risto Björlin, Martti Laakso, Eero Tapio, Matti Laakso, Pentti Punkari, Aimo Mäenpää ja Osmo Hekkala. Joukkue valittiin parhaillaan meneillään olevalla valmennusleirillä Sodankylässä.

Painiliitto ilmoitti Suomen lähettävän täyden joukkueen kr.room. painin Euroopan mestaruuskilpailuihin, jotka pidetään Minskissä 19—21. toukokuuta.

Pilkkimaaottelun voitto N-liittoon; SM:uus Imatralle

Imatra. — Noin 1,500 talvionkijaa osallistui viikko sitten sunnuntaina Immalanjärven jäällä pilkkiongínnan valtakunnan mestaruuskilpailuihin. 7 tuntia kestäneessä kamppailussa saavutti voiton ja valtakunnanmestaruuden sekä

VAPPUTERVEHDYKSENNE VAPAUDEN VAPPUNUMEROON

TYÖVÄEN kansainvälisen juhlapäivän Vapun johdosta ilmestyy Vapaus erikoisena juhlanumerona huhtikuun 25 pnä. Vappu, toukokuun 1 päivä, on työtätekevän väestön oma juhlapäivä.

Tervehtikää tovereitanne ja ystävianne Vapauden vappunumeron palstoilla.

Yksityiset tervehdykset 50 senttiä. Henkilökohtainen vapputervehdys erikoiskehyksessä $2.00 ja $3.00.

Tervehdysten tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään huhtikuun 17 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

ETELÄPÄÄN KUULUMISIA

South Porcupine. — Täällä pohjoisessa eletään nyt kevään tuntumassa, vaikka vielä on kovin paljon sitä viimetalvista lunta, sekä järvissä monta jalkaa paksut jäät. Mutta sellaista se on ollut joka vuosi, että kesän tulo tapahtuu vasta toukokuun lopussa ja toisinaan menee aina kesäkuun alkuun asti.

Viime viikon aikana täällä taas liikkui kansan keskuudessa suuria "huhuja" ja nämä puheet tietävät kertoa, että tänä kesänä ruvetaan rakentamaan sitä suurta metallisulimoa, joka tulisi tämän Texas Gulfin jalostuslaitoksen välittömään läheisyyteen. **Muuten tämän jalostuslaitoksen pitäisi olla nyt suunnilleen valmis ja sen eroittamat eri metallit viedään sulatettavaksi joku osa suoraan sulimoon ja toisia lajeja aina Yhdysvaltain puolelle saakka.** Muuten seutukunnan asukkaat valittavat, että tuota rikastetta kuljettvat junat jättävät liian paljon pölyä, ainakin täällä alkutaipaleella, rautatien lähellä oleviin asutuspaikkoihin.

* * *

Kevään rospuutto-aikana on täällä vähentynyt työmaat ainakin siitä päättäen kun on ilmestynyt ilmoitustaululle paljon vuokrattavia huoneita ja myös huoneistoja perheille. Tällä kertaa täällä ei siis tunneta asuntopulaa eikä näinollen ole uusiakaan asuntoja teon alla. Elämme siis hiljaista odotuksen aikaa. Mutta niin ne viisaat kirjanoppineet ennustavat, että näillä tienoilla tulee olemaan vielä suuret kyiät ja kauppalat ja että raha tulee liikkumaan yötä ja päivää, eikä varkaidenkaan tarvitse tyytyä pieniin "napistelyihin", sillä suuret summat ovat käden ulottuvilla. No sittenpähän sekin nähdään, jos niin kauan eletään.

* * *

Muuten pieniä napistelijöitä täällä on ollut viime aikoina, koska joka viikko poliisioikeudessa on useita tuomittavana kaikenlaisesta pienestä varkaudesta. Viime viikollakin oli kaksi, joista toinen sai vuoden leivän tietoonsa sekä asunnon eräässä "nyky-mukavuuksilla" varustetussa ojennuslaitoksessa.

Viime helmikuun 14 päivää vasten yöllä oli varastettu kassakaappi täkäläisestä putkitus- ja vesijohtoliikkeestä. Nyt lumien hieman sulatessa paljastui, että eräs Ontarion Hydron työläinen sen löysi ja poliisit joutuivat sen joudessaan kuljettamaan takaisin sanottuun liikkeeseen. Lukko murrettuna ja muutenkin se oli hieman epäkunnossa. Tietojen mukaan rahallinen sisältö oli niin pieni, että ei siinäkään varkaat tullut hääville päiväpalkoille, mutta teko oli tehty eikä syyllistä ole saatu kiinni.

* * *

Hiljattain pääsi Ontarion maakuntapoliisi koulusta Torontossa, täysin koulutettuna konstaapelina Richard Albert Gagi. Tämä Schumacherissa syntynyt ja kasvanut poika osallistui moniin urheiluharrastuksiin nuoruusvuosinaan, ollen jäsenenä täkäläisessä voimistelu- ja urheiluseura Viestissä, edustaen seuraa monissa Canadan suomalaisten urheilujuhlissa. Nyt poliisiksi päästyään hänen menneessä ansioluettelossa on myöskin mainittu kunniakas ura Viestin urheilijana, myös saavutukset eri urheilulajeissa.

Tämän kirjoitin tähän todistamaan asian oikean laidan siitä kun kerran jouduin vähän sanaharkkaan erään suomalaisen isän kanssa. **Hän kun ei antanut poikiensa osallistua Viestin joukkoihin, muka sillä ymmärryksellä että poika ei saa sitten haluamaansa ammattia, eikä hän itsekään voinut tilata meikäläisiä sanomalehtiä,** muka sillä perusteella, että pojat eivät pääse edistymään pyrkimillään aloilla. Olettamus on ollut sikäli väärä, että se on tuudittanut monia "punakauhun" uneen ja suomalainen sananlasku sanoo, "joka unissa uskoo se varjoaan pelkää".

Jaa, mutta ensi sunnuntaina tk. 16 pnä klo 4 ip. menemme Mandy ja John Mäen asunnolle. Pidämme siellä osastomme kokouksen. Katsokaapas kun niitä asioita on taas karttunut talven mittaan. Mäellä siis tavataan tänä sunnuntaina. —H.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Rosa Malvena Widgren kuoli täkäläisessä sairaalassa tiistaina, huhtikuun 4 pnä. Hän oli syntynyt Suomessa, ollen nyt 85-vuotias. Suomesta hän oli tullut ensin Yhdysvaltain puolelle ja sieltä siirtynyt tänne v. 1912. Mr ja mrs Widgren olivat farmarina North Branchen alueella Gorhamkunnassa. Kumpikin olivat perustavia jäseniä CSJn osastossa, International osuusliikkeessä ja muissa paikkakunnan toiminnoissa.

Jälkeen jäi yksi poika, Alfred William, asuen nyt Fort Williamissa. Sisko Hulda Ranta ja veli William asuvat Yhdysvalloissa.

Vainaja haudattiin Riverside hautausmaahan viime perjantaina sukulaisten, toverien ja ystävien saattamana.

* * *

Federal Grain Ltd. ilmoittaa, että Stewart viljaelevaattoriin Port Arthurissa tehdään noin miljoonan dollarin arvoinen lisärakennus Tämä laajennus käsittää noin kahden miljoonan bushelin tilan lisäämisen. Samaan aikaan rakennetaan myös lastaus- ja laivausaluetta sekä välineitä niin että viljasäiliö voi vastaanottaa suurimmatkin valtamerilaivat.

* * *

Iskun ohjelma- ja tanssi-iltamassa lauantaina, t.k. 15 pnä esitetään yksiosainen näytelmä "Intiaani", y.m. hyvää ohjelmaa.

* * *

Kaiku-kuoron ja Echo orkesterin syntymäpäiväjuhlan ovilippuja **ja ohjelmia on jo saatavana täältä Vapauden kirjakaupasta. Liekki ilmestyy erikoisena Kaiku-kuoron juhlanumerona tällä viikolla, joten lähemmin voi tutustua ohjelmaan sen kautta.**

Kaiku-kuoron bassojen järjestämä seurapeli-ilta on perjantaina, huhtikuun 14 pnä alkaen klo 7.30 illalla. Lahjavoittojen hankinnassa sanotaan kaikkien kuorolaisten ja ystävien puhaltaneen yhteen hiileen, joten hyvät voitot kutsuvat peliin kaikkia. Tervetuloa! — ATH

Talvionginta suosittua Neuvostoliitossakin

Imatra. — Neuvostoliitossa on pilkkionginta hyvin suosittua, kertoi Kansan Uutisille moskovalainen Andrei Shtikov, joka 3-henkisen neuvostoliittolaisen vierailijaryhmän jäsenenä seurasi viikko sitten sunnuntaina valtakunnan pilkkimestaruuskilpailuja Imatralla sekä **osallistui myös epäviralliseen Suomi—Neuvostoliitto maaotteluun. Moskovan alueen metsästys- ja kalastusyhdistykseen, jonka puheenjohtaja Shtikov on, kuuluu noin 23,000 jäsentä.** Onkimapaikkoina on lähistöllä sijaitseva Velga, Moskovaa halkova Moskovanjoki ja mm. laajapintainen Moskovan meri. Yhdistyksellä on käytettävissään lukuisia kalastusmajoja.

"Terhi-"perämoottorin imatralainen Vilho Paavilainen 1,400 gramman saaliillaan, jossa suurin ahvenyksilö painoi 1,290 grammaa. Tämä takasi Paavilaiselle myös voittopalkinnon suurimman ahvenen kilvassa.

Valtakunnan mestaruuskilpailuihin osallistui ulkomaisina kutsuvieraina Moskovan metsästys- ja kalastusyhdistyksen puheenjohtaja Andrei Shtikov, sekä jäsenet Aleksander Tsevashenski ja Serahin Prebrazenskij. Vieraiden ja isäntien välillä suoritettiin 3-miehisin joukkuein ensimmäinen "pilkkiongintamaaottelu" Suomi—Neuvostoliitto. **Se päättyi neuvostoliittolaisten murskaavaan voittoon 1,260 g:n tuloksella Suomen 115 g:aa vastaan. Suomen joukkueessa pilkkivät Suomen metsästäjä- ja kalastajaliiton liittotoimikunnan jäsen Vilho Mahlamäki sekä paikallisen yhdistyksen jäsenet Risto Kärkäs ja Oskari Piiparinen.**

Tilatkaa Vapaus!

Tehkää Suomi-matkanne BATORYLLA!

Gdynia Amerikan Linjan

suosittu matkustajalaiva

M. V. BATORY

liikennöi Montrealin, Kööpenhaminan ja Gdynian välillä.

Kulkuvuorot Montrealista:

HUHTIKUUN 29
TOUKOKUUN 25
KESÄKUUN 29
HEINÄKUUN 26
ELOKUUN 22
SYYSKUUN 20

Turistiluokan sääställauden halvin lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $224.00.

Kesäkauden halvin turistiluokan lipun hinta Montrealista Kööpenhaminaan U.S. $266.00.

Kööpenhaminasta säännölliset yhteydet laivalla Helsinkiin tai junalla Tukholmaan ja siitä laivalla Turkuun tai Helsinkiin.

Tehkää paikkatilauksenne heti, osoitteella:

VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

Adenissa taisteltiin kranaatein ja panssarein

Aden. — Englantilainen sotilas ampui kuoliaaksi käsikranaatin heittäneen arabin yhdessä Adenissa maanantaina sattuneissa välikohtauksissa, joissa viisi englantilaista ja viisi adenilaista loukkaantui tunnin kuluessa.

Kranaattien heittely ja sala-ammunta alkoivat englantilaisten joukkojen hajoitettua panssariautojen tukemana 1,200 mieltään osoittavaa kansallismielistä adenilaista YKn valtuuskunnan vierailun johdosta julistetun yleislakon toisena päivänä.

Mielenosoittajat, joiden joukossa oli useita naisia, heittivät kaksi kranaattia. Yksi englantilainen sotilas ja yksi arabi haavoittui. Tunnin aikana sattui yhteensä kahdeksan välikohtausta, joissa loukkaantui kaikkiaan viisi englantilaista sotilasta ja viisi adenilaista, joukossa kaksi poliisia.

Kolmihenkinen YKn valtuuskunta on saapunut Adeniin tiunustelemaan mahdollisuuksia johtaa Etelä Arabian liittovaltio riippumattomaan asemaan rauhanomaisin keinoin. Valtuuskunta aloitti työskentelynsä viime viikon maanantaina **Englannin suurlähettilään sir Richard Turnbullin kanssa käymillä neuvotteluilla.**

Lakon ilmoitetaan olevan 95-prosenttisen tehokas. Sen takana ovat Yhdistyneen arabitasavallan tukema miehitetyn Etelä-Jemenin vapautusrintama (Flosy) ja sen kielletty kilpailija Kansallinen vapautusrintama (NLF).

NUUKIA OVAT

Laihian äijä oli kertonut toiselle:
— Kyllä se on tuo Liptoninkin tee ylimainostettua. Ostin sitä kokeeksi yhden paketin, mutta en ehtinyt liottaa vielä kuin yhden vuoden kun naru katkesi.

Toinen juttu kuitenkin kertoo, että kyröläiset olisivat vielä laihialaisiakin nuukempia. Kyröläinen mies oli nimittäin tullut Laihialle nuukuutta oppimaan ja opetustalossa oli istuttu iltaa pimeässä. Ohi kulkeva auto oli kuitenkin valaissut hetkeksi pirtin ja silloin laihialainen huomasi kyröläisen istuvan penkillä housut nilkoissa sen vuoksi, etteivät housut kuluisi. Silloin laihialainen oli lähettänyt oppipojan takaisin Kyröön huomautuksella, ettei tällä ole enää mitään opittavana.

CLUB news

BIG VARIETY SHOW, "VUOSIJUHLA", APRIL 16

Toronto. — Yritys is on the move again! That is to say performance wise. Date April 16th, 4 p.m. Don Hall. With summer well on its way with beautiful green lawns gives one even more inspiration than ever.

Well as I started to say Yritys is on the move and very much so at that. With Vuosijuhla right around the corner, members have been working hard on some individual number and group numbers of course such as the "tumbling boys" who are in top shape after a winters work-out. The little girls with grace and poise to spare are so delightful to watch. The big girls have been working on new numbers too especially for this occasion, so this will be something to look forward to also.

Now to name some of the individual numbers: Dalyce and Alex wth a piano duet, even popular Humber Valley Boys, Ann Numminen accompanying herself on the piano will sing, Stanley Penttinen with his trumpet accompanied by Alex Hunnakko on the accordion. Len Numminen with his accordion will give us a solo or two.

In other words we can say this is a great big Variety Show.

See you all there. — P. L.

"Smeltit" nousevat jo Soon perukalla

Sault Ste. Marie. — **Osaston viimeisessä kuukausikokouksessa, joka pidettiin t.k. 4 pnä, kuului olevan kaikkien sydämenasiana lehtiemme avustaminen. Päätettiin pitää seurapelitilaisuus t.k. 20 pnä lehtiemme paperisahaston hyväksi. Ja kehoitamme kaikkia asiaan innostuneita saapumaan silloin Steelton haalille klo 7.30 illalla. Lahjavoitot hyvin tervetulleita, että saataisiin tulopuoli hyväksi yhteisen asian eteen.**

Kesän merkkejä näkyy jo täälläkin koska muuttolinnut jo laulelevat pesimispaikoillaan. Ne ovat saapuneet takaisin lämpöisistä maista missä ovat olleet paossa tätä meidän kylmää talveamme. Myös Hilma ja Heikki Kulmala näkyvät palanneen talvilomaltaan ja tämä ei olekaan aprillijuttu koska olivat kokouksessakin iloisina ja piristyneen näköisinä.

Muuten huomioni kiintyy uusiin näkymiin. Kun asun tässä yleisen kulkutien vieressä, niin näin muutama päivä vielä sitten ohi kiitävissä autoissa lumikelkkoja, vaan nyt näkyy olevan niissä enimmäkseen veneitä. Tämä tarkoittaa tietenkin että vedet alkavat olla jäistä vapaat. Vaikkakin järvien selkäjäät ovat vielä vahvoja, niin on rannoilla ja virtavilla paikoilla jo avovesiä että kalastajilla on oltava paatti mukanaan.

Kuulin, että "smeltitkin" ovat ruvenneet nousemaan, vaikkakaan ei vielä tosin oikein valtavasti. Jotkut ovat jo vähän niitä saaneet. Pianhan niitä voi kuitenkin jokainen saada niin paljon kuin vain haluaa.

* * *

Palaan vielä siihen kokoukseen, että kun katselimme noita lehtien levityskuotamääriä, varsinkin tuota meidän kylän kuotamäärää, niin osuutemme on niin suuri ettemme voi muuta kuin huokailla ja luulemme ettemme saa tuota kuotaamme täällä täyteen. Mutta koetamme kuitenkin tehdä voitavamme tämän asian eteenpäin viemiseksi ja aika näyttää kuinka tulemme onnistumaan.

Siis vain hauskaa kevättä kaikille. — Piirteli S-nen.

HELEN TARVAINEN:

1867 1967

Canadan historiaa

(Jatkoa)

52. OSA

On tärkeätä muistaa, että vuoden 1837 Canadan kapinan johtajat eivät suunnitelleet aseellista taistelua: he ainoastaan puheilla ja kirjoituksilla herättivät siirtokansaa vastustamaan siirtomaahallituksen pakkotoimia vastaan ja vaatimaan kansalle oikeutta määrätä omista sisäisistä asioistaan. Mutta kun he huomasivat, että sotajoukkoja valmistettiin rajamaille — hallitus pelkäsi eniten, että Amerikan hallitus tulee avustamaan Canadan itsenäisyystaistelua — valmistautuivat kapinalliset itseään puolustamaan. Koko kesän ajan pidettiin suuria kansankokouksia Montrealin ympäristöllä ja viimein tilanne tuli niin kireäksi, että maakunnan kuvernööri määräsi kaikki kokoukset lopetettavaksi, ja johtajat vangittavaksi. Papineau pääsi pakenemaan ja kapinalliset voimat keskeytyivät kahteen kylään, St. Dennisiin ja St. Charlesiin, joista salaisesti lähetettiin lentolehtisiä ympäri maakuntaa ja puhujia salaisiin kokouksiin.

Toronton reformipuolue ehdotti lainlaatijakunnalle julistuksen Quebecin maakunnan puolesta. Se hyväksyttiin yksimielisesti. Julistuksella kutsuttiin myös kokoon edustajakokous, jossa päätettiin hyväksyä puolue viralliseksi poliittiseksi yhdistykseksi puolustamaan maakunnan etuja. Kesän aikana Upper Canadassa pidettiin pari sataa joukkokokousta, joissa Toronton julistus hyväksyttiin; perustettiin sataviisikymmentä paikalliskomiteaa ja keskussihteeriksi valittiin Mackenzie. Syksyllä pidettävään edustajakokoukseen valittiin edustajia jokaiselta alueelta ja samanaikaisesti suunniteltiin suurta joukkomarssia Torontoon lujittamaan puolueen vaatimuksia.

Quebecissä tilanne kiristyi kun kuvernööri antoi määräyksen sotajoukoille vangita Papineau ja toiset johtajat, ja kun aseistetut joukot lähetettiin kansaa vastaan, alkoi Canadan sisällissota. 6,000-miehinen joukko kenraali Colbornen johdolla hyökkäsi St. Dennis-kylään, jossa oli noin kahdeksansataa miestä valmiina puolustamaan johtajiaan. Ainoastaan parilla sadalla oli pyssyjä, loput olivat varustautuneet maanviljelijöiden työkaluilla, kirveillä, kuokilla, talikoilla ja seipäillä. Kolme kertaa saivat kapinalliset työnnetyksi hyökkääjät takaisin, ja kolmannen kerran jälkeen Colbornin joukot pakenivat. Tieto tästä voitosta levisi pian yli koko maakunnan. Lisää vapaaehtoisia yhtyi patrioottien kansankaartiin ja kun tieto levisi, että sotilaat valmistuvat toiseen keskuskylään hyökkäystä, kaikki lähtivät puolustamaan St. Charlesin joukkoja. Tässä taistelussa patriootit kärsivät raskaan tappion; koko kylä poltettiin, kapinallisten joukot vangittiin ja suurin osa heistä murhattiin ilman oikeudenkäyntiä. Papineau, O'Callaghan, Duvernay ja joitakin toisia pääsi kuitenkin pakenemaan, ja he menivät Amerikan rajalle, jonne päättivät kerätä armeijansa rippeet, ja amerikkalaisten avulla valmistaa avointa vallankumousta.

Pieni armeija Amerikan vapaaehtoisia mukanaan Papineau ylitti Canadan rajan ja sai tukikohtia monissa pienissä kylissä. Mutta suurvallan sotavoima oli voimakas, sotilaat kulkivat kylästä kylään Montrealin ympäristöllä, ja pian oli melkein kaikki kylät poltettu. Ei edes kirkkoja kunnioitettu, jos niissä epäiltiin kapinallisia piileksivän, kaikki poltettiin maan tasalle. Omissa oloissaan elävä yksinkertainen maalaisväestö joutui kaikkein eniten kärsimään, vaikka monella heillä ei ollut mitään tekemistä kapinallisten kanssa. Kun lisää apua ei tullut Amerikan puolelta ja taistelu näytti toivottomalta, patriootit päättivät antautua, mutta ennen sitä huolehtivat siitä, että Papineau pääsi pakenemaan.

Jälkimainingit kapinasta vaikuttivat kansan keskuudessa monet kuukaudet. Epäiltyjä kapinallisia vangittiin, satoja koteja poltettiin ja siirtomaahallitus piti jatkuvasti maakuntaa kovan sotilaskurin alla. Sadoittain kansalaisia oli pakoteillä, monet yrittivät muuttaa Upper Canadaan, mutta Englannista tulleet sotajoukot pitivät koko maakuntaa saarroksissa. Ranskalaiset siirtolaiset saivat kokea Britannian suurvallan käsissä monta suurta vääryyttä joka ei suinkaan vaikuttanut rakentavasti Canadan yhteiskunnallisiin oloihin.

Samanaikaisesti kun Montrealin patriootit nousivat kapinaan, oli avoin kapina myöskin valmis Upper Canadassa. Koska melkein kaikki sotajoukot oli viety Torontosta Quebeciin, päätti Mackenzie tehdä hyökkäyksen Torontoon joulukuussa 1867, tarkoituksella vallata hallituksen virastot ja perustaa reformihallitus, julistaa maakunta itsenäiseksi valtioksi.

Mackenzie luotti, että ainakin 4,000—5,000 miestä osallistuu hyökkäykseen, kun tosiasiassa ainoastaan noin kahdeksansataa lähti liikkeelle ja, heistäkin suurin osa pakeni heti kun Toronton linnoituksen tykit rupesivat paukahtelemaan. Hyökkääjillä ei ollut mitään järkiperäistä suunnitelmaa, ei koulutettuja johtajia, ei kunnollisia sota-aseita ja niin oli tämäkin vallankumous tuomittu häviöön jo ennen sen alkua. Parin päivän taistelun jälkeen Mackenzie joukkoineen pakeni Amerikan puolelle suunnittelemaan uusia toimenpiteitä, sillä Amerikan kansa oli myötämielinen Canadan itsenäisyystaisteluun nähden ja sieltä niin patriootit kuin reformistitkin toivoivat saavansa apua Britannian vallan kukistamiseksi.

(Jatkuu)

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ

YHDEKSAN HUONEEN TALO myytävänä, 25 Evans Rd., Copper Cliff, Ont. (6. 8.-11.)

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture & Appliances
KARL A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUSTARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUSTARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3. Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Markkinakomitean kokous pidetään Finnish haalilla keskiviikkona huhtikuun 12 päivänä kello 6.30 illalla.

Naisten Igerhon kokous Finnish haalilla keskiviikkona huhtikuun 12 päivänä kello 7.30 illalla.

Melody-orkesterin bingopeli Finnish haalilla torstaina tk. 13 päivänä kello 7.30 illalla.

Yhteiset Centennial tanssit Finnish haalilla lauantaina huhtikuun 15 pnä. Tarjoilu alkaa kello 8 ja tanssi kello 9. Soittaa Lambert Vaaleat Vanhatpojat.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkona tk. 12 pnä, klo 7.30 illalla.

Toivo Alavo on kuollut

Sudburyn Memorial sairaalassa kuoli perjantaina huhtikuun 7 pnä Toivo Alavo 54 ikävuodellaan.

Lähinnä suremaan jäivät: äitinsä mrs. Antti Penna (Hilda) Sudburyssa ja velipuoli Donald Penna Long Lac'issa.

Hautaus tapahtuu Jackson & Barnardin hautauskappelista tiistaina kello 2 ip. Park Lawn hautausmaahan.

Huolimattomasta aseen käsittelystä sakkoa

Noelvillen maakuntapoliisiosaston huolimattomasti aseen käsittelystä syytteeseen asettama noelvilleläinen Henry Trapp on Sudburyn oikeudessa viime viikolla tuomittu 25 dollarin sakkorangaistukseen.

Poliisi sanoi, että Trapp oli käyttänyt .22 kaliberin kivääriä harjoittaessaan tarkka-ammuntaa ja kuula lävisti Bert Daoustin omistaman autotallin ikkunan ja ohitti vaarallisen läheltä Daoustin ja hänen poikansa, jotka seisoivat sisällä kuulan osuen tallissa olevaan kuorma-autoon.

Mauno Kuusiston konsertti 16 pnä yliopistolla

Aikaisemminkin tällä mantereella vieraillut suomalainen laulutaiteilija Mauno Kuusisto vierailee jälleen Canadassa sekä Floridassa ja USA:n länsirannikolla.

Mauno Kuusiston konsertti täällä Sudburyssa on Laurentian yliopiston suuressa juhlasalissa sunnuntaina, huhtikuun 16 päivänä, kello 2 ip. Säestäjänä ja konserttisolistina on Eila Minkilä Jackson, Sudburysta. Harmonikkasäestäjänä toimii Hannu Lambert, myös Sudburysta.

Sisäänpääsy tähän Ontarion rekisteeriattujen musiikkiopettajain Yhdistyksen järjestämään tilaisuuteen on $2.00 hengeltä. Viittaamme ilmoitukseen.

Mies sai surmansa tulipalossa

Stinson. — Itsenäinen ammatinharjoittaja, 68-vuotias Wilfrid Baptiste Marcotte kuoli verstaassaan syttyneessä tulipalossa uskottavasti tukehtumalla savuun perjantaina iltapäivällä.

Chelmsfordilainen A. R. Montpellier huomasi noin 150 jalan päässä verstasta olevasta Marcotten asunnosta tulen irtipääsyn ja juoksi paikalle, mutta havaitsi oven lukituksi ja hänen yrityksensä takaoven kautta epäonnistui savun ja kuumuuden vuoksi.

Tulen syttyessä ei ollut tietoa, josko Marcotte oli sisällä vai ei, mutta konstaapeli Giannini löysi hänen ruumiinsa takaovelle johtavilta portailta.

Marcotte oli kuudes tulipalossa surmansa saanut henkilö Sudburyn ympäristössä kahden viikon aikana.

Liberaalien ja toryen ehdokkaat nimitetty Thunder Bayssa

Nipigon. — Liberaalien ja konservatiivien ehdokkaat on nyt nimitetty uuteen Thunder Bayn maakunnalliseen vaalipiiriin.

Raymond E. Rudiak, 33-vuotias suuren öljy-yhtiön myyntiedustaja oli ainoa liberaalien ehdokas.

T. F. Seppälä, hotellin omistaja, nimitettiin konservatiivien ehdokkaaksi. Hänellä oli kaksi kilpailijaa.

Tilatkaa Vapaus!

Suomalainen autokorjaamo
D. G. MOTORS
PAUL LUOMA
Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta
KAIKKI TYÖ TAATAAN
KOHTUULLISET TAKSAT
Puhelin 671-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

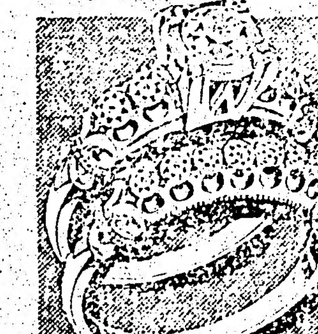

ALAMME
LAATUTUOTTEITA
Kohtuullisin hinnoin
HYVÄ VALIKOIMA
"Tykkään palvella suomalaisia. Olen palvellut heitä toistakymmentä vuotta Worthingtonissa ja nyt Sudburyssa."
MIKE MIZUIK JEWELLER
123 CEDAR STREET, SUDBURY

Germa nimitettiin NDP:n ehdokkaaksi täytevaaleihin

Kuten oli odotettukin, sudburylainen valtuusmies, Melvin C. Germa nimitettiin Uuden demokraatti puolueen ehdokkaaksi Sudburyn vaalipiirin edessäoleviin täytevaaleihin, jolloin tulee täytettäväksi 14 vuotta Sudburya edustaneen, viime tammikuussa kuolleen Rodger Mitchellin paikka alahuoneessa. Liberaalien ehdokkaana on nyt lakimies James Jerome.

Mr. Germa on Incon palveluksessa Copper Cliffissä. Häntä sanotaan sosialistiksi. Germa on ollut kaupungin valtuusmiehenä kaksi toimikautta. Mr. Jerome on myös kaupungin valtuusmies.

Norman Fawcett, joka Nickel Beltin NDP:n ehdokkaana voitti liberaalit 1965:n vaaleissa, sanoi Germalle, takaavansa että Tommy Douglas ja David Lewis tulevat antamaan apua vaalikampanjassa.

Molemmat niin liberaalit kuin uusdemokraatitkin ovat yhtä mieltä siitä, että avain voittoon on työmiesten kädessä.

Arthur Kube NDP:een Sudburyn vaalialueen yhdistyksen presidentti, CLC:n alue-edustaja ja puolueen ehdokas Sudburyssa seuraavia maakuntavaaleja varten sanoo, että Uusi demokraattipuolue voisi antaa työläisille paremmat mahdollisuudet pitää puoliansa moninaisissa probleemeissa.

Thomas C. Tobey, puolueen järjestäjä Pohjois-Ontariossa sanoi, että puolueen kannatus ammatti-unionistien keskuudessa on kasvanut Sudburyssa niin suuressa määrin, että voimme uskoa voittavamme.

Teräsunion alueen edustaja mr. Mancini sanoi että työmiehenä vaativansa, että NDP:stä ei tule vain pappien ja opettajien puolue vaan että se tulee värväämään jäseniä kaikista yhteiskuntapiireistä, että enemmän unionisteja pitäisi valita antaaksemme siten puolueelle johtosuunnan ja tasapainon. Hän sanoo uskovansa, että Uuden demokraattipuolueen johtajilla on suunnattu työväenliikettä kohti.

Kaupunki hankkii 7.7 milj. lainan tänä vuonna

Ontarion maakuntahallituksen kunnallislautakunta on antanut osittaisen hyväksymisensä Sudburyn kaupungin valtuuston suunnitelmalle velkataakkansa lisäämiseksi noin 33,000,000 dollarilla seuraavan viiden vuoden aikana, laskemalla liikkeelle obligatioita.

Valtuuston suunnitelman mukaan niitä myytäisiin tänä vuonna 7,726,000 dollarin arvosta, ensi vuonna 7,000,000 dollarin, ja noin 6,000,000 dollarin arvosta v. 1969, yli 7,000,00 arvosta v. 1970 sekä 3,-900,000 arvosta 1971.

Taloudenhoitaja kirjuri P. H. Murphy sanoi valtuustolle, että tämän vuoden summa on hyväksytty mutta hän ei voi sanoa mitä kaupungin sallitaan tehdä seuraavina neljänä vuonna.

Tänä vuonna myytävien obilgatiotulojen ennakkolaskelmiin sisältyy 1,000,000 dollaria uuden sairaalan ja 3,000,000 dollaria uuden korkeakoulun rakentamiseen.

Viime viikolla Sudburyn korkeakoululautakunta tiedoitti kontrollilautakunnalle, että maakuntahallitus antaa 75 prosenttia avustusta uusien korkeakoulujen rakentamiseen seuraavan kahden vuoden aikana.

Varmaa summaa mitä kaupunki on oikeutettu saamaan maakuntahallitukselta uuden korkeakouluille myönnetyn avun perusteella ei vielä tiedetä, mutta on varmaa, että todelliset rakennuskustannukset tulevat kaupungille laskemaan 1,-500,000 dollarilla.

Jos asia on niin kaupunki laskee obligatioita liikkeelle tänä vuonna vähemmän, eli 6,000,000 dollaria.

Tämä on toinen kerta sitten 1960 kun kaupunki on saanut luvan laskea liikkeelle obligatioita enemmän kuin 3,000,000 dollarin arvosta yhtenä vuonna. Viime vuonna kunnallislautakunta antoi luvan myydä 6,085,450 dollarin arvosta. Kaupunki ei kuitenkaan niitä myynyt viime vuonna sen tähden, että oli huonot obligatiomarkkinat, ja ne on nyt myytävä.

Tiistai-iltana valtuusto vahvisti obligatiosumman 232,027 dollariin peittämään viime vuonna tehtyjen vesi- ja likaviemäritöistä koituneet kulut kunnantöiden avustusohjelman perusteella. Kokonaisuudessaan myydään edellämainitun ohjelman mukaisesti tehtävistä töistä johtuvien kulujen peittämiseksi 1,-015,000 dollarin arvosta obligatioita.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

Hanmerilainen mies kuoli autokolarissa No. 69 maantiellä

Maakuntapoliisin Sudburyn osaston miehet haluaisivat tavata henkilön joka voisi silminnäkijänä todistaa auto-onnettomuuden, jossa 78-vuotas hanmerilainen mies loukkaantui kuolettavasti kävellessään No. 69 maantien reunalla lauantai-iltana.

Kuollut on Claude Vaneman 3344 Michel kadulta. Hän kuoli St. Josephin sairaalassa, Sudburyssa, vähän kello 9 jälkeen illalla eli kaksi tuntia sairaalaan saapumisensa jälkeen.

Vanemaniin sanotaan iskeneen 4845 Lafontaine kadulla, Hanmerissa asuvan 35-vuotiaan Lawrence Champagnen ohjaaman auton.

2 taloa palanut Penage Rdn varrella

Whitefish. — Tulipaloissa tuhoutui viime viikon lopulla kaksi taloa. Molemmat talot olivat palovakuutettuja.

Tulen, jonka uskotaan alkaneen öljylämmittäjästä, tuhosi kaksikerroksisen, täältä noin viisi mailia etelään sijainneen talon lauantai-iltana, aiheuttaen arviolta $9,000 vahingon.

Talon omisti 76-vuotias John Keränen, Grassy Laken Roadilta. Whitefish on noin 20 mailia länteen Sudburysta.

Keränen selitti maakuntapoliisien Sudburyn osaston edustajille, että hän oli sytyttänyt öljylämmittäjän vähää ennen lähtöään lähellä olevaan kauppaan. Kun hän palasi sieltä takaisin, oli hänen talonsa liekkien vallassa.

Erään sudburylaisen omistama, tyhjänä oleva farmitalo tuhoutui tulipalossa myöhään perjantai-iltana Lake Penage Roadin lähettyvillä. Tulipalon syytä eikä vahinkoarviota ei ole tähän mennessä saatu selville.

Tämän yksikerroksisen, kolme huonetta käsittäneen hirsirakennuksen omisti mrs. Lempi Kauhanen, 231 Spruce St. Tätä taloa käytettiin ainoastaan kesä-asuntona, joten se oli tyhjillään palon aikana.

Kun Paul Kauhanen 21 Alder kadulta, joka oli huolehtinut talosta, saapui paikalle, oli se palanut maan tasalle.

Kymennen sievää neitosta vaalissa

Ensi kesänä Sudburyssa vietettävän yhteisen Suomi-viikon aikana saadaan epäilemättä monta miellyttävää yllätystä. Yksi sellainen on jo edessämme.

Meille vakuutettiin suomalaisneitosten olevan niin "kainoja" ettei heitä saada suostumaan "kaikkien nähtävänä" oleviksi juhannustytöiksi. Toisin on kuitenkin käynyt. Canadan suomalaisneitoset ovat hyvän asian edistämiseksi yhtä urheiluhenkisiä — Sport minded — kuin muutkin nykyaikaiset fiksut tyttäret. Kymmenen neitosta on jo ilmoittautuneet juhannustyttö-vaaliin. Lisää ilmoituksia on tulossa ja ne otetaan kiitollisuudella vastaan.

Juhannustyttö valitaan, kuten tiedetään, lauantaina, huhtikuun 15 pnä Finnish haalilla pidettävissä suomalaisten yhteisissä Centennial-tansseissa, missä on hyvä soitto, asianmukainen tarjoilu ja ennenkaikkea tilaisuus rentoutua ja hankkia paljon uusia tuttavuuksia. Tarjoilu alkaa kello 8 illalla, tanssi kello 9. Soitosta vastaavat "Vaaleat vanhatpojat". Sisäänpääsy vain $1.50 hengeltä.

Kaikki ovilipun ostajat saavat (ilmaiseksi) erikoisen "äänestyslipun" antaakseen äänensä omalle suosikilleen. Erikoisuutena mainittakoon vielä, ettei tätä Juhannustytön vaalia suoriteta lainkaan "ryhmäviirien" alla, vaan kunkin kilpailuun osallistuvan neitosen numeron mukaan. Juhannustytön valinta on varmaan yhtä hauskaa hommaa suurelle yleisölle mitä se on näille avaramielisille neitosillekin.

Mainittakoon lopuksi, että vaikka kysymys ei olekaan ns. "pukutansseista" niin ennakkotietojen mukaan voidaan odottaa, että useita kansalaisiamme pukeutuu "Centennial juhlaa' vastaavalla tavalla, mikä sellaisenaan antaa lisäväriä näille hauskoille kevättansseille. Tervetuloa läheltä ja kaukaa näihin ensimmäisiin "tutustumistansseihin". — W. E.

TURISTIMATKOJA JÄÄMERELLE

200 turistia saa ensi kesänä tutustua Pohjoisen jäämeren alueeseen Neuvostoliittolaisen "Tataria" laivan mukana. Alus käy Arkangelin, Dudinkan Agarkan satamissa sekä Dicksonin saarella. Matka jäävuorten ja ahtojäiden maassa kestää melkein kolme viikkoa. Tarpeen vaatiessa "Tataria" saa jäänsärkijöiden apua.

Pohjoisella jäämerellä tehdään tästä lähtien turistimatkoja NL:n kauppalaivastoministeriöstä.

FCASF and FOC — Eleventh Annual Finnish Canadian Sports and Music **CENTENNIAL FESTIVAL** Aug. 4—7, 1967, Toronto, Ont. — 1867 1967

News and Comments

"Togetherness — 'tis Wonderful!"

Toronto. — The Centennial Festivals being held throughout the country are becoming more noticeable each day that passes by. Why, even our Finnish community have had their share — in Sudbury "Sävel" held their Centennial Festival recently, two weeks ago the one-act Play Centennial Festival was held; last Sunday Toronto's "Finlandia" choir had their's, and in two weeks Yritys will be in the limelight with their Centennial Annual Concert at Don Hal and there must be others. And in Sudbury again something of great importance for all of us. The Finnish population — including Finns from all walks of life — all political and religious groups or factions and from all organizations have already combined forces and are now hitting off with a get-together dance a week or so from now to be climaxed by a week of activity the last week in June. Wonderful beginning, wonderful idea — ah, togetherness — 'tis wonderful!

* * *

And, of course, we here in TO. are preparing for our biggest get-together of all — Centennial Suurjuhlat in August at Tarmola and Toronto — to where everyone is cordially invited.

The Festival Committee meeting was held on Sunday afternoon and more decisions have been made on important issues concerning the festival.

Several centres have expressed their desire to participate in choosing a "Festival Queen" or a "Star" and the rules are immediately being drawn up, which will then be sent to all interested centres.

Arrangements have been made for Monarch Park Collegiate where dramatic representation will take place on Saturday, August 5th and Festival Concert on Sunday Aug. 6th. This is a beautiful school, very modern and new with plush seats and first rate lighting, etc., with plenty of parking space. The seating capacity is in the neighborhood of 1,000 seats.

A reminder to all clubs to submit their programme numbers to the Festival Committe by the 15th of May so we will have an idea of what to expect from where. All clubs should bear in mind that two different numbers from each area — with a total time limit of 10 minutes shall be a rule. The May 15th is deadline for the intention to enter and what — final deadline being 15th of June. The final decision on all programme numbers relating to where and when they will take place, shall be determined by the Centennial Committee.

Dances so far decided are the welcoming dance on Friday at Don Hall, Saturday night dance at Tarmola and the Centennial Sunday midnight dance also at Tarmola beginning right after midnight.

Announcers for the sports and programs are an old hand — HVH — and a young fellow from Sudbury Harold Huhtanen.

Rehearsals for the play "Kuriton sukupolvi" by Mika Waltari, start next week so it should be ready in good time. The cast and the crew have just about all been chosen, you will be seeing some of the most talented people in our midst along with some promising newcomers in this production which will have four different sets This is a play for young and old alike and has been arranged so it will be over in time to still go to, the "hop" immediately following.

The mass gym rehearsals start right after Yritys vuosijuhla — so come on all you guys and gals, lets get into shape all of you. We must get together the largest mass gymnasts we ever had, so that means we need every last one of you — kids, youths, teens, the little olders, and the little, little olders too.

Note to Paavo Vaurio — come back already — we need you here, leave some of the trout to the "sudburylaiset". Also nice to see Elsie's article appearing again. She must be just relaxing away with no juhla-hustle, ha ha. Bet you wish you were here. We do.

Till the next report we ask you all to plug the Festival to old and new friends alike. See you all T.O.

For the committee — HVH.

Mauno Kuusisto
Konsertti
LAURENTIAN YLIOPISTOLLA
GREAT-JUHLASALISSA
Sunnuntaina, huhtik. 16 pnä klo 2 ip.
Säestää sekä solistina EILA MINKKILA-JACKSON
Harmonikkasolistina HANNU LAMBERT
LIPUT $2.00
Järjestää: Ontarion Rekisteerattujen Musiikkiopettajien Yhdistys

KOKOUSKUTSU

Sudburyn Tuottajain ja Kuluttajain Osuusmeijeri Ltd.

VUOSIKOKOUS

pidetään

Sampo Haalilla

Lauantaina, huhtikuun 29 pnä 1967

kello 10 aamupäivällä

Kokouksessa käsitellään kaikki sääntömääräiset asiat sekä päätetään jos katsotaan tyydyttäväksi ja hyväksytään sinään tai muutoksilla johtokunnan tekemä päätös huhtikuun 5 p:ltä 1967, jolla kumotaan kaikki entiset osuuskunnan säännöt ja asetetaan niiden tilalle uudet säännöt, joista kopio on liikkeen jäsenistöllä tarkastettavana osuuskunnan konttorissa kaikkina liikepäivinä ennen vuosikokousta.

E. N. Ojanperä, sihteeri.

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ
Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueelle. KEHYKSETTOMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.
VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA
SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA
Kerttu Saarenheimo:
TULENKANTAJAT
Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on
303 SIVUA — HINTA SID. $5.95
Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla
Runsas kuvitus
ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.
Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

ÄLKÄÄ AINOASTAAN SUUNNITELKO ... PÄÄTTÄKÄÄ NYT!
Tilatkaa kesähuvilanne nyt – Nauttikaa siitä koko kesän ja eikä maksujen tarvitse alkaa ennenkuin vasta
LOKAKUUSSA 1967
Voitte saada kesähuvilan itsellenne niin alhaisella hinnalla kuin $29.10 kk.
EVANS Home Building Centre
EVANS PLAZA PINE ST. SUDBURY, ONT.

4. 11. 18. 25.